

FREE
PROMO EDITION

Љ.0093

1000

Zlatko Višćević

Kovanice i novčanice

Jugoslavije, Slovenije, Hrvatske,
Bosne i Hercegovine, Srbije,
Crne Gore i Makedonije

Coins and Banknotes

of Yugoslavia, Slovenia, Croatia,
Bosnia and Herzegovina, Serbia,
Montenegro and Macedonia

2nd
IZDANJE **edition**
2011

744

BEЉKO A. KUH SG.

Kovanice i novčanice

Jugoslavije, Slovenije, Hrvatske,
Bosne i Hercegovine, Srbije,
Crne Gore i Makedonije

Coins and Banknotes

of Yugoslavia, Slovenia, Croatia,
Bosnia and Herzegovina, Serbia,
Montenegro and Macedonia

1200

stranica
pages

2459

kataloških jedinica
catalog units

40

EUR + poštarina
EUR + shipping

Order now!

PRICE: 40 EUR (52 US\$) + shipping
(Dealer's discount available for orders of 10 books or more.)

SHIPPING

a) Regular mail (printed material): all countries: **8 EUR (11 US\$)**

NOTE: There is no delivery guarantee when sending by regular mail.

b) Registered mail: all countries: **16 EUR (21 US\$)**

PAYMENT METHODS

bank transfer (EU countries), PayPal (fees may apply) Western Union (fees may apply), checks (fees may apply), international postal check, cash (via registered mail)

CONTACTS

E-mail: zviscevic@gmail.com

Telephone: +385 95 858 6377

Skype: [zlatko.viscevic](https://www.skype.com/user/zlatko.viscevic)

Zlatko Višćević

**Kovanice i novćanice Jugoslavije, Slovenije, Hrvatske,
Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore i Makedonije**

**Coins and Banknotes of Yugoslavia, Slovenia, Croatia,
Bosnia and Herzegovina, Serbia, Montenegro and Macedonia**

drugo izdanje

**Free Promo Edition
COINS AND BANKNOTES
of the Kingdom of Yugoslavia
1929-1944**

**KOVANICE I NOVČANICE JUGOSLAVIJE, SLOVENIJE, HRVATSKE,
BOSNE I HERCEGOVINE, SRBIJE, CRNE GORE I MAKEDONIJE**

**COINS AND BANKNOTES OF YUGOSLAVIA, SLOVENIA, CROATIA,
BOSNIA AND HERZEGOVINA, SERBIA, MONTENEGRO AND MACEDONIA**

drugo izdanje

Autor:

Zlatko Viščević

Izdavač:

Numizmatičko društvo "Castua", Kastav

Konzultanti:

Amer Sulejmanagić

Darko Berger

Ivan Škrabo

Manfred Dietl

Ranko Mandić

Savo Popović

Vitomir Čop

Zlatko Plesivčak

Savjetnik za engleski jezik:

Marko Biserko

Tisak:

Tiskara Impress, Matulji

ISBN 978-953-56890-0-3

Copyright © 2011. Zlatko Viščević. Sva prava pridržana.

Љ.0093

1000

Zlatko Višćević

Kovanice i novčanice

**Jugoslavije, Slovenije, Hrvatske,
Bosne i Hercegovine, Srbije,
Crne Gore i Makedonije**

Coins and Banknotes

**of Yugoslavia, Slovenia, Croatia,
Bosnia and Herzegovina, Serbia,
Montenegro and Macedonia**

drugo izdanje

Rijeka, 2011.

744

ZAHVALE

Zahvaljujem se svim ljudima koji su mi pomogli u realizaciji ove knjige,
a neki od njih su (abecednim redom):

Amer Sulejmanagić, Boris Ljubičić, Boris Raguž (Hrvatska narodna banka),
Branislav Kujundžić, Danijela Acinger Višćević, Darko Berger, Dave Mills, Dejan
Mauka (Narodna banka Srbije), Dr. Martin Solano, Dragan Stanisavljević,
Dubravko Savović, Đuro Vojnović, Elvis Gambiraža, Goran Spasovski (Narodna
banka Makedonije), Ivan Skrabo, Jose Luis Ramirez Monleon, Jürgen Klotz,
Manfred Dietl, Marijan Acinger, Marko Biserko, Marko Šarinić, Matej Omahen,
Nadja Višćević, Natko Bajić, Radislav Aleksić, Ranko Mandić, Rudolf Richter,
Savo Popović, Tomislav Dundović, Valeriy Golovchenko, Veljko Guduraš,
Vitomir Čop, Zbyšek Šustek, Zlatko Plesivčak

Zahvaljujem se također sponzorima knjige:

Aukcije Zagreb d.o.o.
Hrvatski novčarski zavod d.o.o.
Moro & Kunst d.o.o.

CIP - Katalogizacija u publikaciji
SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA RIJEKA

UDK 737.1(4-12)
336.747.1(4-12)

VIŠĆEVIĆ, Zlatko

Kovanice i novčanice Jugoslavije, Slovenije, Hrvatske,
Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore i Makedonije = Coins
and Banknotes of Yugoslavia, Slovenia, Croatia, Bosnia and
Herzegovina, Serbia, Montenegro and Macedonia / Zlatko
Višćević. - 2. izd. - Kastav : Numizmatičko društvo Castua,
2011.

ISBN 978-953-56890-0-3

I. Novac -- Europa, jugoistočna

121009078

Sadržaj

Table of Contents

Predgovor	
Foreword	XIII
Uvod	
Introduction	XV
Kovanice	
Coins	1
Slovenija	
Slovenia	1
<i>Republika Slovenija - redovna izdanja</i>	
<i>Republic of Slovenia - regular issues</i>	3
<i>Republika Slovenija - neredovna izdanja</i>	
<i>Republic of Slovenia - irregular issues</i>	73
<i>Republika Slovenija - privatna izdanja</i>	
<i>Republic of Slovenia - private issues</i>	76
Hrvatska	
Croatia	105
<i>Trojedna Kraljevina Hrvatska, Slavonija i Dalmacija - redovna izdanja</i>	
<i>Triune Kingdom of Croatia, Slavonia and Dalmatia - regular issues</i>	107
<i>Nezavisna Država Hrvatska - redovna izdanja</i>	
<i>Independent State of Croatia - regular issues</i>	109
<i>Republika Hrvatska - redovna izdanja</i>	
<i>Republic of Croatia - regular issues</i>	113
<i>Nezavisna Država Hrvatska - neredovna izdanja</i>	
<i>Independent State of Croatia - irregular issues</i>	171
<i>Republika Hrvatska - neredovna izdanja</i>	
<i>Republic of Croatia - irregular issues</i>	186
<i>Trojedna Kraljevina Hrvatska, Slavonija i Dalmacija - privatna izdanja</i>	
<i>Triune Kingdom of Croatia, Slavonia and Dalmatia - private issues</i>	215
<i>Nezavisna Država Hrvatska - privatna izdanja</i>	
<i>Independent State of Croatia - private issues</i>	216
<i>Republika Hrvatska - privatna izdanja</i>	
<i>Republic of Croatia - private issues</i>	228
Bosna i Hercegovina	
Bosnia and Herzegovina	247
<i>Republika Bosna i Hercegovina - redovna izdanja</i>	
<i>Republic of Bosnia and Herzegovina - regular issues</i>	249
<i>Bosna i Hercegovina - redovna izdanja</i>	
<i>Bosnia and Herzegovina - regular issues</i>	305
<i>Bosna i Hercegovina - neredovna izdanja</i>	
<i>Bosnia and Herzegovina - irregular issues</i>	311
<i>Republika Bosna i Hercegovina - privatna izdanja</i>	
<i>Republic of Bosnia and Herzegovina - private issues</i>	312
<i>Bosna i Hercegovina - privatna izdanja</i>	
<i>Bosnia and Herzegovina - private issues</i>	313

Jugoslavija	
Yugoslavia	317
Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca - redovna izdanja	
Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes - regular issues	319
Kraljevina Jugoslavija - redovna izdanja	
Kingdom of Yugoslavia - regular issues	321
Demokratska Federativna Jugoslavija - redovna izdanja	
Democratic Federative Yugoslavia - regular issues	337
Federativna Narodna Republika Jugoslavija - redovna izdanja	
Federal People's Republic of Yugoslavia - regular issues	339
Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija - redovna izdanja	
Socialist Federal Republic of Yugoslavia - regular issues	345
Savezna Republika Jugoslavija - redovna izdanja	
Federal Republic of Yugoslavia - regular issues	415
Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca - neredovna izdanja	
Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes - irregular issues	435
Kraljevina Jugoslavija - neredovna izdanja	
Kingdom of Yugoslavia - irregular issues	444
Demokratska Federativna Jugoslavija - neredovna izdanja	
Democratic Federative Yugoslavia - irregular issues	453
Federativna Narodna Republika Jugoslavija - neredovna izdanja	
Federal People's Republic of Yugoslavia - irregular issues	455
Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija - neredovna izdanja	
Socialist Federal Republic of Yugoslavia - irregular issues	459
Savezna Republika Jugoslavija - neredovna izdanja	
Federal Republic of Yugoslavia - irregular issues	482
Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca - privatna izdanja	
Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes - private issues	484
Kraljevina Jugoslavija - privatna izdanja	
Kingdom of Yugoslavia - private issues	486
Srbija	
Serbia	489
Knjaževina Srbija - redovna izdanja	
Principality of Serbia - regular issues	491
Kraljevina Srbija - redovna izdanja	
Kingdom of Serbia - regular issues	499
Srbija - redovna izdanja	
Serbia - regular issues	511
Republika Srbija - redovna izdanja	
Republic of Serbia - regular issues	513
Knjaževina Srbija - neredovna izdanja	
Principality of Serbia - irregular issues	527
Kraljevina Srbija - neredovna izdanja	
Kingdom of Serbia - irregular issues	528
Srbija - neredovna izdanja	
Serbia - irregular issues	536
Kraljevina Srbija - privatna izdanja	
Kingdom of Serbia - private issues	537
Republika Srbija - privatna izdanja	
Republic of Serbia - private issues	540

Crna Gora	
Montenegro	555
Knjaževina Crna Gora - redovna izdanja	
<i>Principality of Montenegro - regular issues</i>	557
Kraljevina Crna Gora - redovna izdanja	
<i>Kingdom of Montenegro - regular issues</i>	563
Republika Crna Gora - redovna izdanja	
<i>Republic of Montenegro - regular issues</i>	569
Knjaževina Crna Gora - neredovna izdanja	
<i>Principality of Montenegro - irregular issues</i>	583
Kraljevina Crna Gora - neredovna izdanja	
<i>Kingdom of Montenegro - irregular issues</i>	586
Republika Crna Gora - neredovna izdanja	
<i>Republic of Montenegro - irregular issues</i>	590
Knjaževina Crna Gora - privatna izdanja	
<i>Principality of Montenegro - private issues</i>	591
Kraljevina Crna Gora - privatna izdanja	
<i>Kingdom of Montenegro - private issues</i>	592
Republika Crna Gora - privatna izdanja	
<i>Republic of Montenegro - private issues</i>	596
Makedonija	
Macedonia	607
Republika Makedonija - redovna izdanja	
<i>Republic of Macedonia - regular issues</i>	609
Republika Makedonija - neredovna izdanja	
<i>Republic of Macedonia - irregular issues</i>	625
Republika Makedonija - privatna izdanja	
<i>Republic of Macedonia - private issues</i>	627
Novčanice	
Banknotes	637
Slovenija	
Slovenia	637
Federalna Država Slovenija - redovna izdanja	
<i>Federal State of Slovenia - regular issues</i>	639
Lubljska Pokrajina - redovna izdanja	
<i>Province of Ljubljana - regular issues</i>	645
Republika Slovenija - redovna izdanja	
<i>Republic of Slovenia - regular issues</i>	653
Federalna Država Slovenija - neredovna izdanja	
<i>Federal State of Slovenia - irregular issues</i>	683
Lubljska Pokrajina - neredovna izdanja	
<i>Province of Ljubljana - irregular issues</i>	686
Republika Slovenija - neredovna izdanja	
<i>Republic of Slovenia - irregular issues</i>	691
Republika Slovenija - privatna izdanja	
<i>Republic of Slovenia - private issues</i>	697

Hrvatska	
Croatia	705
<i>Trojedna Kraljevina Hrvatska, Slavonija i Dalmacija - redovna izdanja</i>	
<i>Triune Kingdom of Croatia, Slavonia and Dalmatia - regular issues</i>	707
Nezavisna Država Hrvatska - redovna izdanja	
<i>Independent State of Croatia - regular issues</i>	709
Republika Hrvatska - redovna izdanja	
<i>Republic of Croatia - regular issues</i>	721
Nezavisna Država Hrvatska - neredovna izdanja	
<i>Independent State of Croatia - irregular issues</i>	759
Republika Hrvatska - neredovna izdanja	
<i>Republic of Croatia - irregular issues</i>	762
Republika Hrvatska - privatna izdanja	
<i>Republic of Croatia - private issues</i>	779
Bosna i Hercegovina	
Bosnia and Herzegovina	789
Republika Bosna i Hercegovina - redovna izdanja	
<i>Republic of Bosnia and Herzegovina - regular issues</i>	791
Bosna i Hercegovina - redovna izdanja	
<i>Bosnia and Herzegovina - regular issues</i>	843
Bosna i Hercegovina - neredovna izdanja	
<i>Bosnia and Herzegovina - irregular issues</i>	857
Republika Bosna i Hercegovina - privatna izdanja	
<i>Republic of Bosnia and Herzegovina - private issues</i>	860
Jugoslavija	
Yugoslavia	865
Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca - redovna izdanja	
<i>Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes - regular issues</i>	867
Kraljevina Jugoslavija - redovna izdanja	
<i>Kingdom of Yugoslavia - regular issues</i>	881
Demokratska Federativna Jugoslavija - redovna izdanja	
<i>Democratic Federative Yugoslavia - regular issues</i>	891
Federativna Narodna Republika Jugoslavija - redovna izdanja	
<i>Federal People's Republic of Yugoslavia - regular issues</i>	903
Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija - redovna izdanja	
<i>Socialist Federal Republic of Yugoslavia - regular issues</i>	921
Savezna Republika Jugoslavija - redovna izdanja	
<i>Federal Republic of Yugoslavia - regular issues</i>	955
Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca - neredovna izdanja	
<i>Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes - irregular issues</i>	983
Kraljevina Jugoslavija - neredovna izdanja	
<i>Kingdom of Yugoslavia - irregular issues</i>	988
Demokratska Federativna Jugoslavija - neredovna izdanja	
<i>Democratic Federative Yugoslavia - irregular issues</i>	994
Federativna Narodna Republika Jugoslavija - neredovna izdanja	
<i>Federal People's Republic of Yugoslavia - irregular issues</i>	1000
Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija - neredovna izdanja	
<i>Socialist Federal Republic of Yugoslavia - irregular issues</i>	1010
Savezna Republika Jugoslavija - neredovna izdanja	
<i>Federal Republic of Yugoslavia - irregular issues</i>	1024
Demokratska Federativna Jugoslavija - privatna izdanja	
<i>Democratic Federative Yugoslavia - private issues</i>	1029
Federativna Narodna Republika Jugoslavija - privatna izdanja	
<i>Federal People's Republic of Yugoslavia - private issues</i>	1030
Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija - privatna izdanja	
<i>Socialist Federal Republic of Yugoslavia - private issues</i>	1032

Srbija	
Serbia	1037
Srpska Vojvodina - redovna izdanja	
Serbian Vojvodina - regular issues	1039
Knjaževina Srbija - redovna izdanja	
Principality of Serbia - regular issues	1041
Kraljevina Srbija - redovna izdanja	
Kingdom of Serbia - regular issues	1045
Srbija - redovna izdanja	
Serbia - regular issues	1073
Republika Srbija - redovna izdanja	
Republic of Serbia - regular issues	1081
Srpska Vojvodina - neredovna izdanja	
Serbian Vojvodina - irregular issues	1091
Srbija - neredovna izdanja	
Serbia - irregular issues	1092
Republika Srbija - privatna izdanja	
Republic of Serbia - private issues	1097
Crna Gora	
Montenegro	1105
Kraljevina Crna Gora - redovna izdanja	
Kingdom of Montenegro - regular issues	1107
Kraljevina Crna Gora (protektorat) - redovna izdanja	
Kingdom of Montenegro (protectorate) - regular issues	1141
Federalna Država Crna Gora - redovna izdanja	
Federal State of Montenegro - regular issues	1145
Republika Crna Gora - privatna izdanja	
Republic of Montenegro - private issues	1149
Makedonija	
Macedonia	1153
Republika Makedonija - redovna izdanja	
Republic of Macedonia - regular issues	1155
Republika Makedonija - neredovna izdanja	
Republic of Macedonia - irregular issues	1199
Republika Makedonija - privatna izdanja	
Republic of Macedonia - private issues	1171

Predgovor

Foreword

Prije četiri godine izašlo je prvo izdanje numizmatičkog kataloga *The Guide to Coins and Banknotes of Yugoslavia, Slovenia, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Serbia, Montenegro and Macedonia*, jedinog numizmatičkog kataloga na području bivše Jugoslavije koji obuhvaća sve na jednom mjestu – kovani i papirni novac Jugoslavije, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore i Makedonije.

Navedeni katalog je ispunio prazninu na tržištu numizmatičke literature i potrebu da kolekcionari imaju jedan kompletan i pregledan vodič kroz numizmatički materijal izdan na području bivše Jugoslavije u 19., 20. i 21. stoljeću.

Navedeni katalog je relativno brzo rasprodan, pa se pristupilo izradi novog izdanja kataloga koji bi bio puno opširniji po svom sadržaju i postao najsveobuhvatniji katalog za područje bivše Jugoslavije. Ta ideja uzela je četiri godine rada i sada izlazi pod naslovom: *Kovanice i novčanice Jugoslavije, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore i Makedonije*.

Iako je naizgled sličan svom prvom izdanju, drugo izdanje ovog kataloga je znatno detaljnije i opširnije. U prvom redu, osim redovnih izdanja novca, u ovom katalogu prikazana su i neredovna izdanja (specijaliteti) kao i privatna izdanja.

Kataloški prikaz je puno detaljniji i nosi puno više informacija što se može vidjeti već na prvi pogled ako se uspoređuju prvo i drugo izdanje. Oni koje nešto više zanima o pojedinom primjerku, upućuju se na numizmatičku literaturu u kojoj mogu pronaći više informacija o prikazanom primjerku. Za pojedine primjerke navedeni su i rezultati aukcija koji su odličan vodič kod određivanja numizmatičke vrijednosti, osobito rijedih primjerala.

U ovom izdanju prikazana su i nova izdanja u periodu od 2007. do rujna 2011., ali i neke do sada nepoznate varijante na starijem novcu.

Sav materijal u ovom katalogu prikazan je u dobroj vjeri s ciljem što kvalitetnijeg informiranja korisnika.

Svaka Vaša kritika, komentar ili prijedlog za neko buduće izdanje je više nego poželjan i možete ga slobodno uputiti autoru.

First edition of numismatic catalogue *The Guide to Coins and Banknotes of Yugoslavia, Slovenia, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Serbia, Montenegro and Macedonia* was published four years ago. This catalogue was the only one on the market which comprehended all in one place – coins and banknotes of Yugoslavia, Slovenia, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Serbia, Montenegro and Macedonia. The aforesaid catalogue filled the empty space on numismatic literature market and satisfied the need of collectors to have one complete and clear guide to numismatic material issued in ex-Yugoslavian region in 19th, 20th and 21st century.

Catalogue was out of stock very soon, so the work on new edition followed. The idea was to create a more detailed catalogue which would become the most comprehensive catalogue for ex-Yugoslavian region. The realisation took four years and the book is published under the name: *Kovanice i novčanice Jugoslavije, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore i Makedonije*.

Although similar to the first edition, second edition is more detailed and comprehensive. Besides regular issues, also irregular (special) and private issues are elaborated in this edition of the catalogue.

Descriptions in catalogue are much more detailed and show more information. This fact can be easily determined if we compare first and second edition. For those who are interested in more information about some coin and banknote there is shown literature where they can find more details. For some coins and banknotes auctions results are shown. These auction results can be very helpful by determination of market value, especially of some more rare items.

This edition also brings you information about new issues within 2007 and September 2011. Some new varieties on older coins are also listed.

All items in this catalogue are presented in good faith, with intention to bring more information to the interested collectors.

All of your critics, comments and suggestions are more than welcomed and you can freely send it to the author.

Kontakt / Contacts:

Zlatko Višćević, Rubeši 36A, 51215 Kastav, Hrvatska - Croatia

Tel.: +385 (0)51 626 698; Mob.: +385 (0)91 727 5837

e-mail: zviscevic@gmail.com

Uvod

Introduction

Područje bivše Jugoslavije jedno je od najzanimljivijih kada se govori o modernoj numizmatiki 19., 20. i 21. stoljeća.

Turbulentne političke promjene i često mjenjanje država i političkih sistema dovelo je do velikog broja numizmatičkih izdanja na relativno malom prostoru.

Ta numizmatička izdanja predmet su ove knjige - numizmatičkog kataloga. U njoj se obrađuju sva numizmatička izdanja u razdoblju od 19. do 21. stoljeća izdana od strane Jugoslavije, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore i Makedonije. Ovo je do sada jedini numizmatički katalog koji sadrži prikaz te ogromne materije na jednom mjestu.

Katalog je podijeljen u dva osnovna dijela: kovanice i novčanice. Unutar svakog dijela, jedna država predstavlja jedno poglavlje. Unutar svake države na početku su prikazana redovna, a kasnije neredovna te privatna izdanja.

Katalog donosi što je više moguće podataka o nekom izdanju, uključujući i numizmatičke vrijednosti. Tu su također i poveznice na referentnu literaturu i aukcijski rezultati.

Poseban "prozorčić" ispred kataložskog broja omogućava korisniku da ovaj katalog koristi i kao očevidnik kolekcije.

Želja autora je da ovaj katalog podigne stupanj informiranosti o pojedinim numizmatičkim izdanjima, da upozori na neke probleme koji se javljaju kod određenih numizmatičkih izdanja i da pomogne numizmatičarima u organizaciji njihovih kolekcija.

Ex-Yugoslavian area is one of the most interesting areas when we speak about modern numismatics of 19th, 20th and 21st century.

Dramatic political changes, often changes of countries and political systems lead to a large number of numismatic issues in a relatively small area.

These numismatic issues are subject of this book – numismatic catalogue. This book elaborates all numismatic issues from 19th to 21st century issued by Yugoslavia, Slovenia, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Serbia, Montenegro and Macedonia. This is the only one numismatic catalogue which elaborates that huge area in one place.

This catalogue is split to two basic parts: coins and banknotes. Within each part each country represents one chapter. Inside each chapter (country) regular issues are shown first and irregular and private issues are shown later.

This catalogue brings to the user as much as possible information about some issue including the numismatic values. Each catalogue unit also contains references to numismatic literature and auction results.

Special "box" in front of catalogue number enables to the user to keep record about his collection.

It is author's wish that this catalogue helps in providing more information about numismatic issues and also warns on some problems which appear with some issues. Also, this catalogue should be of great help to collectors by organizing their collections.

Kako se služiti ovim katalogom

Ovaj katalog pisan je na način da korisniku omogući što bolju preglednost nad numizmatičkim materijalom po uzoru na moderne numizmatičke kataloge, uz uvažavanje činjenice da ponekad kompleksnost i količina obrađenog materijala u nekim dijelovima ovog kataloga onemogućavaju jednostavan prikaz.

Namjera autora je da ovaj katalog ne bude samo puki vodič kroz numizmatički materijal i njegove vrijednosti, već da služi i kao evidencija zbirke.

Katalog je podijeljen u dvije osnovne cjeline: kovani novac i papirni novac.

Unutar svake cjeline, novac je raspoređen po državama i to redom: Slovenija, Hrvatska, Bosna i Hercegovina, Jugoslavija, Srbija, Crna Gora i Makedonija.

Unutar svake pojedine države, novac se obrađuje kroz tri cjeline:

- redovna izdanja (optjecajni, prigodni novac, setovi)
- neredovna izdanja (specijaliteti)
- privatna izdanja (fantazijska izdanja, replike i sl.)

Sama katalogizacija numizmatičkog materijala je izvršena po principu:

- naziv države na novcu
- nominalna vrijednost
- tip
- godište
- varijanta

How to use this catalog

This catalogue is written the way which enables to the user to have better overview of numismatic items as it is common in modern numismatic catalogues. However, sometimes complexity and number of items elaborated in some chapters does not allow simple presentation.

It is author's intention that this catalogue is not used as guide through numismatic items only. This catalogue should be also used as a collection record.

This catalogue is split to two main parts: coins and banknotes.

Inside each part, each country presents one chapter by following order: Slovenia, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Yugoslavia, Serbia, Montenegro and Yugoslavia.

Inside each chapter (country) items are shown through three sub-chapters:

- regular issues (circulation issues, commemorative issues, sets)
- irregular issues (special issues)
- private issues (fantasy issues, replicas, etc.)

Catalogization method is by:

- country name
- denomination
- type
- date
- variety

Prikaz kovаница

Coins presentation

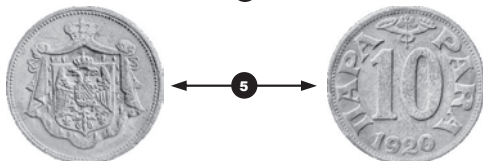
1 10 PARA

2 Kat. br. 2

(ref: KM#2, M#2) 3

Optječajno izdanje ← 4 →

Circulation issue

- 6 **sastav:** 98,5% Zn, 1,5% Cu; **promjer:** 20,85 mm; **masa:** 3,15 g;
obod: gladak; **rotacija:** medaljerska (↑↑); **u optjecaju:** 12.12.1920. – 30.11.1932.;
opis: državni grb / nominala; **autori:** Joseph Prinz i Adolf Hofmann

(2.1)

zatvoreno slovo "П" (p), razmak 0,1 mm
closed letter "П" (p), 0,1 mm gap

(2.2)

otvoreno slovo "П" (p), razmak 0,4 mm
opened letter "П" (p), 0,4 mm gap

9	kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC	
□	2.1	1920.	WI	58.946.122	1.var.	I	0,50	1,-	3,-	15,-
□	2.2	1920.	WI	uklj. preth.	2.var.	I	0,50	1,-	3,-	15,-

10 Postoje dvije varijante: (2.1) ćirilčno slovo "П" u natpisu "ПІАРА" je skoro zatvoreno, razmak iznosi 0,1 mm (1.var.) i (2.2) slovo "П" je otvoreno, razmak je 0,4 mm (2.var.).

Two varieties exist: (2.1) cyrillic letter "П" in inscription "ПІАРА" is almost closed, gap is 0,1 mm (1.var.) and (2.2) letter "П" is opened, gap is 0,4 mm (2.var.).

11 Specijaliteti: S1, S2, S3, S4

12 Literatura: #8, #12(63-67), #21(104)

1 – nominala; 2 – kataloški broj; 3 – referentna literatura (kataloški brojevi); 4 – naziv tipa; 5 – slika; 6 – glavne karakteristike: sastav, promjer, obod, rotacija, u optjecaju, opis, autori; 7 – slika varijante; 8 – opis varijante; 9 – kataloški podaci: označavanje (evidencija kolekcije), godište, kovnica, emisija, skraćena oznaka varijante, stupanj rijetkosti, numizmatička vrijednost; 10 – napomene; 11 – upućivanje na specijalitete; 12 – upućivanje na literaturu

1 – denomination; 2 – catalogue number; 3 – literature reference (catalogue numbers); 4 – type title; 5 – image; 6 – main characteristics: composition, diameter, edge, alignment, in circulation, description, authors; 7 – variety image; 8 – variety description; 9 – catalogue data: marking box (collection record), date, mint, mintage, variety abbreviation, rarity grade, numismatic value (price); 10 – notes; 11 – reference to special issues; 12 – literature reference

Neredovna izdanja prikazana su opisno. Kod neredovnih izdanja navodi se i kataloški broj redovnog primjerka, ako je neredovni primjerak po osnovnim karakteristikama sličan redovnom primjerku. U većini slučajeva se navodi i izvor neredovnog primjerka.

Irregular issues are presented on descriptive way. If the irregular issue is similar to the regular coin, catalogue number of regular issue is also shown. In majority of cases, sources for irregular coins are also shown.

Privatna izdanja prikazana su na sličan način kao i neredovna.

Private issues are presented on the similar way as irregular issues.

Prikaz novčanica

Banknotes presentation

1 ¼ DINARA (25 PARA)

2 Kat. br. 1

(ref: P#13, BB#Y24) 3

Optjecajno izdanje ←

4

→ Circulation issue

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 92 x 62 mm; boje: tamno plava, smeđa; zaštitni elementi: papir;

- 6 tiskara: Zagreb i Novi Sad; u optjecaju: 14.06.1921. – 30.09.1927.; opis: manastir Gračanica, potpisi / crkva Marijinog Uzašašća na otoku Bledu, kip bana Josipa Jelačića u Zagrebu; autor: Milenko D. Đurić

(1.1)

(1.2)

(1.3)

- 8 svjetlija varijanta, svjetliji crteži
light variety, light drawings

svjetlija varijanta, tamniji crteži
light variety, darker drawings

tamnija varijanta
darker variety

9	kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
	1.1	21.03.1921.	svjetlija varij., svjetliji crteži	I	1,-	3,-	7,-	20,-
	1.2	21.03.1921.	svjetlija varij., tamniji crteži	I	1,-	3,-	7,-	20,-
	1.3	21.03.1921.	tamnija varijanta	I	1,-	3,-	7,-	20,-

Postoje tri varijante ove novčanice: (1.1) svjetlija varijanta sa svjetlijim pozadinskim crtežima; (1.2) svjetlija varijanta sa tamnijim, vidljivijim pozadinskim crtežima i (1.3) tamnija varijanta.

Three varieties of this banknote exist: (1.1) light variety with lighter background drawings; (1.2) light variety with darker background drawings and (1.3) darker variety.

11 Specijaliteti: S1

12 Literatura: #14(87-91), #19(234-239), #20(73-74), #26(89), #33(63), #36(87)

1 – nominala; 2 – kataloški broj; 3 – referentna literatura (kataloški brojevi); 4 – naziv tipa; 5 – slika; 6 – dimenzije, boje, zaštitni elementi, tiskara, u optjecaju, opis, autori; 7 – slika varijante; 8 – opis varijante; 9 – kataloški podaci: označavanje (evidencija kolekcije), datum, napomena (kratki opis varijante), stupanj rijetkosti, numizmatička vrijednost; 10 – napomene; 11 – upućivanje na specijalite; 12 – upućivanje na literaturu.

1 – denomination; 2 – catalogue number; 3 – literature reference (catalogue numbers); 4 – type title; 5 – image; 6 – size, colors, security elements, printer, in circulation, description, authors; 7 – variety image; 8 – variety description; 9 – catalogue data: marking box (collection record), date, note (variety description), rarity grade, numismatic value (price); 10 – notes; 11 – reference to special issues; 12 – literature reference

Neredovna izdanja prikazana su opisno. Kod neredovnih izdanja navodi se i kataloški broj redovnog primjerka, ako je neredovni primjerak po osnovnim karakteristikama sličan redovnom primjerku. U većini slučajeva se navodi i izvor neredovnog primjerka.

Irregular issues are presented on descriptive way. If the irregular issue is similar to the regular banknote, catalogue number of regular issue is also shown. In majority of cases, sources for irregular coins are also shown.

Katalogski brojevi

Katalogski brojevi u ovom katalogu prikazani su:

- cijelim brojem – za pojedini tip
- decimalnim brojem – za jedinu varijantu

Prefiksi koji se javljaju ispred katalogskog broja jesu:

- P – za setove
- S – za neredovna izdanja
- F – za privatna izdanja

Redovna izdanja nemaju prefiks.

Kratica za katalogski broj je „kat. br.“. U napomenama se katalogski broj prikazuje kao masno otisnuti tekst, npr. **53**).

Stupnjevi rijetkosti

Stupanj rijetkosti određen je prema tome koliko se neki primjerak često javlja na numizmatičkom tržištu. Stupnjevi rijetkosti obilježeni su rimskim brojevima od I do V. Slovo „R“ označava raritet.

- I – običan primjerak
- II – vrlo čest primjerak
- III – rjeđi primjerak
- IV – rijedak primjerak
- V – izrazito rijedak primjerak
- R – raritet (ili ponekad unikat)

Numizmatičke vrijednosti

U svakom numizmatičkom katalogu najteže je odrediti numizmatičke vrijednosti (odn. „cijene“). One su uvijek predmet sporenja i na meti kritika kao „previsoke“ ili „preniske“. No bez obzira na navedeno, okvirne numizmatičke vrijednosti se moraju nekako utvrditi.

U ovom katalogu numizmatičke vrijednosti su izračunate po principu srednje vrijednosti tržišnih cijena. Dakle to nisu „točne“ tržišne cijene, budući da je tržište dinamična kategorija i cijene se mijenjaju od vremena do vremena u skladu s ponudom i potražnjom.

Ovdje prikazane vrijednosti su samo orijentir kod trgovine numizmatičkim materijalom.

Normalno je za očekivati da će Vam za materijal koji prodajete trgovcu biti ponuđena manja cijena od one po kojoj trgovac taj isti materijal prodaje.

Cijene kovanog novca od plemenitih metala su podložne još i promjeni cijena plemenitih metala.

Ovdje iskazane vrijednosti su u eurima (EUR) i na tržištu su moguća odstupanja do cca 30% za redovna izdanja. Za specijalitetate odstupanja mogu biti i veća.

Catalog numbers

Catalog numbers in this catalogue are shown as:

- integer – for each type
- decimal number – for each variety

Prefixed used in front of catalogue number are:

- P – for sets
- S – for irregular issues
- F – for private issues

Regular issues do not contain prefixes.

Catalogue number abbreviation is “kat. br.“. In comments, catalogue number is shown as bold printed number, for example **53**).

Rarity grades

Rarity grade is determined by the frequency of appearance on numismatic market. Rarity grades are shown as Roman numerals from I to V. Letter “R” is used for rarities.

- I – common piece
- II – very common piece
- III – rarer piece
- IV – rare piece
- V – extremely rare piece
- R – rarity (or sometimes unique)

Numismatic values

Determination of numismatic values (“prices”) is the hardest part of job which has to be done when writing a catalogue. Prices are always subject of disputes and are often criticized as “too high” or “too low“. Despite that, some “frame” values have to be determined somehow.

Numismatic values in this catalogue are determined on the basis of average market prices. Therefore, the values shown here are not “exact” prices due to the fact that market is dynamic and prices are changing constantly in accordance with supply and demand.

Values shown here are only the guides by buying and selling numismatic items.

It is normal to expect that when you are selling something to the numismatic dealer the price will be smaller than the price of same item which that dealer offers for sale.

Silver and Gold coins are also subject of bullion market prices changes.

Values shown here are in euros (EUR). Deviation can go up to 30% for regular issues. For special issues even more.

Ponekad je umjesto cijene navedena oznaka „LC“. U tom slučaju se radi o tzv. „ljubiteljskoj cijeni“. Radi se o slučajevima kada zbog rijetkosti materijala nije moguće utvrditi neku prosječnu vrijednost, već je vrijednost ona koju je netko spreman platiti.

Literatura

Literatura je važan dio ovog kataloga i popis korištene literature nalazi se na kraju svakog poglavlja koji se odnosi na neku državu.

Unutar kataloga se na više mjesta navode poveznice na literaturu.

Kod upućivanja na literaturu najčešće se koristi kratica „lit#“ ili samo „#“. Iza znaka „#“ slijedi broj koji odgovara rednom broju knjige ili članka u popisu literature na kraju poglavlja.

Broj naveden u zagradi predstavlja broj stranice ukoliko se radi o knjizi.

Primjer: Slovenija, kovanice, kat. br. 57 u poveznici na literaturu se navodi: #2(131). To znači djelo u popisu literature pod rednim brojem 2 (Čop, Vitomir, Slovenski kovanci in bankovci, 2. izdanje, Ljubljana, 2007.), stranica broj 131.

Aukcijski rezultati

Za pojedine primjerke, osobito rjeđe, na dnu stranice su prikazani i rezultati aukcija na kojima se taj primjerak pojavljivao i koju cijenu je postigao.

U rezultatima aukcije navedeni su: nominala i godište, kataloški broj, aukcija, broj aukcije, godina, broj lota, kvaliteta i postignuta cijena u eurima (EUR).

Primjer: 500 kuna 1941. (7.1) aukcija Fritz Rudolf Künker (CLVI, 2010.) #3974; XF; 2.600,-

Radi se o zlatniku od 500 kuna 1941, kataloški broj 7.1, stupnja očuvanosti XF, koji je ponuđen na 156. aukciji aukcijske kuće Künker 2010. godine i prodan je po cijeni od 2.600 EUR.

Aukcijski rezultati ponekad mogu biti dobar vodič za određivanje vrijednosti, osobito ako se radi o jako rijetkom numizmatičkom materijalu.

Sometimes you can see letters „LC“ instead of price. In that case price is not determined due to the rarity. The price for such items is subject of buyer's estimation how much he can pay for such item.

Literature

Literature is the important part of this catalogue. Literature index can be found at the end of each chapter (country).

Literature references can be found on many places in this catalogue.

For literature reference following abbreviations are used: "lit#" or just "#". Number after "#" is number of book or article shown in literature index.

Number shown in brackets is page number (if the reference is book).

Example: Slovenia, coins, kat. br. 57 in literature reference stays: #2(131). That means literature reference number 2 in literature index (Čop, Vitomir, Slovenian Coins and Banknotes, 2nd edition, Ljubljana, 2007), page 131.

Auction results

For some items (especially rare ones) auctions results are also shown on bottom of the page. Auction results show auctions where such items were offered and hammer price.

In auction results following data is shown: denomination and date, catalogue number, auction name, auction number, year, lot number, grade and hammer price in euros (EUR).

Example: 500 kuna 1941. (7.1) aukcija Fritz Rudolf Künker (CLVI, 2010.) #3974; XF; 2.600,-

This is 500 kuna 1941 gold coin, catalogue number 7.1, XF grade, offered on 156th Künker auction in 2010., sold for 2.600 EUR.

Auction results can be sometimes a good guide in determination of numismatic values, especially in case of rare numismatic items.

Kratice

↑↑ - medaljerska rotacija

↑↓ - latinska rotacija

Ag - srebro

Al - aluminij

Au - zlato

BB# - literatura: Barac, Borna, Papirni novac bivše Jugoslavije i zemalja na području bivše Jugoslavije / Paper Money of ex-Yugoslavia and the States of Former Yugoslavia, Obol naklada, 1. izdanje, Zagreb, 2002.

Cu - bakar

F - fine

g - gram

god. - godište

JE# - literatura: Jelinčić, Zmago, Katalog novčanica jugoslovenskih zemalja - 1. dio - redovna izdanja / Catalog of Banknotes of Yugoslavian Lands - Part 1 - Regular Issues, vlastita naklada, 1. izdanje, Ljubljana, 1988.

Kat. br. – kataložki broj

KM# - literatura: Cuhaj, George, Standard Catalog of World Coins, Krause Publications, razna izdanja, ovisno o stoljeću

LC – ljubiteljska cijena

lit# - literatura (knjiga, članak) broj

M# - literatura: Mandić, Ranko, Metalni novac Srbije, Crne Gore i Jugoslavije sa dodatkom: Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Makedonija i Slovenija / Coins of Serbia, Montenegro and Yugoslavia with Appendix: Bosnia and Herzegovina, Croatia, Macedonia and Slovenia, SND, 4. izdanje, Beograd, 2006.

Mg - magnezij

mm - milimetri

Ni – nikal

oz – unca

oz AGW – unci čistog zlata

oz ASW – unci čistog srebra

P# - literatura: Cuhaj, George S., Standard Catalog of World Paper Money - General Issues - 1368-1960, Krause Publications, razna izdanja, ovisno o periodu

Pb - olovo

PS# - literatura: Potočnik, Andrej i Štiblar, Stanislav, Denar na Slovenskem / Money in Slovenia, Masta trade, 2. izdanje, Ljubljana, 2008.

ref: - referentna literatura (kataložki brojevi)

Sn – kositar

st.r. – stupanj rijetkosti

uklj.preth. – uključeno u prethodnu emisiju

UNC – uncirculated

Abbreviations

↑↑ - medal alignment

↑↓ - coin alignment

Ag - silver

Al - aluminum

Au - gold

BB# - literature: Barac, Borna, Papirni novac bivše Jugoslavije i zemalja na području bivše Jugoslavije / Paper Money of ex-Yugoslavia and the States of Former Yugoslavia, Obol naklada, 1. izdanje, Zagreb, 2002.

Cu - copper

F - fine

g - gram

god. - date

JE# - literature: Jelinčić, Zmago, Katalog novčanica jugoslovenskih zemalja - 1. dio - redovna izdanja / Catalog of Banknotes of Yugoslavian Lands - Part 1 - Regular Issues, vlastita naklada, 1. izdanje, Ljubljana, 1988.

Kat. br. – catalogue number

KM# - literature: Cuhaj, George, Standard Catalog of World Coins, Krause Publications, razna izdanja, ovisno o stoljeću

LC – collector's price

lit# - literature (book, article) number

M# - literature: Mandić, Ranko, Metalni novac Srbije, Crne Gore i Jugoslavije sa dodatkom: Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Makedonija i Slovenija / Coins of Serbia, Montenegro and Yugoslavia with Appendix: Bosnia and Herzegovina, Croatia, Macedonia and Slovenia, SND, 4. izdanje, Beograd, 2006.

Mg - magnesium

mm - millimetres

Ni – nickel

oz – ounce

oz AGW – ounces of pure gold

oz ASW – ounces of pure silver

P# - ounce: Cuhaj, George S., Standard Catalog of World Paper Money - General Issues - 1368-1960, Krause Publications, razna izdanja, ovisno o periodu

Pb - lead

PS# - ounce: Potočnik, Andrej i Štiblar, Stanislav, Denar na Slovenskem / Money in Slovenia, Masta trade, 2. izdanje, Ljubljana, 2008.

ref: - reference literature (catalogue number)

Sn – tin

st.r. – rarity grade

uklj.preth. – included in previous mintage

UNC – uncirculated

V# - literatura: Viščević, Zlatko, Kovani novac Republike Hrvatske od osamostaljenja do danas / Coins of the Republic of Croatia from Independence to the Present Day, vlastita naklada, 1. izdanje, Rijeka, 2004.

VF – very fine

XF – extremely fine

Zn – cink

V# - literature: Viščević, Zlatko, Kovani novac Republike Hrvatske od osamostaljenja do danas / Coins of the Republic of Croatia from Independence to the Present Day, vlastita naklada, 1. izdanje, Rijeka, 2004.

VF – very fine

XF – extremely fine

Zn – cink

Skupljanje numizmatike

Što skupljati?

Na pitanje „Što skupljati?“ ne postoji neki jedinstven odgovor, jer postoji veliki broj različitih načina i kriterija za skupljanje novca, a koji najviše ovise o afinitetima sakupljača. Neki kolekcionari skupljaju i kovanice i novčanice, neki samo nešto od toga. Nadalje, neki skupljaju cijeli svijet, neki samo određene države, neki određeni kontinent, zatim razdoblje (npr. samo 20. stoljeće), neki skupljaju po motivima, novac određenog autora, itd. Neke specifičnosti vezane uz skupljanje kovanica, odnosno novčanica navedene su u daljnjem tekstu.

Kako početi skupljati?

Većina numizmatičara započne s ovim hobbjem još kao dijete. U tom razdoblju kovanice i novčanice se većinom „stavljaju na hrpu“, tj. skuplja se sve i svašta, bez nekakvog reda i sistematičnosti. Ukoliko se čovjek želi ozbiljnije baviti skupljanjem i stvoriti jednu solidnu numizmatičku zbirku, sve to zahtjeva jedan red i sistematični pristup.

Najbolji način za kretanje u ozbiljnije skupljanje je „inventura“ postojeće kolekcije. U prvom redu treba postojeću zbirku nekako razvrstati. Najjednostavnije je razvrstavanje provesti na sljedeći način: razdvojiti kovanice i novčanice, rasporediti ih po državama, pa po nominalnoj vrijednosti i na kraju po tipu (izgledu) i eventualno godinama (datumima). Tako se dobije jedan osnovni pregled nad kolekcijom.

Sljedeća faza je izdvajanje duplih primjeraka (koji mogu kasnije poslužiti za razmjene s drugim numizmatičarima ili za prodaju). Preporuka je svakako da se ljepši primjerci sačuvaju u zbirci.

Da bi numizmatičar-početnik dobro upoznao svoju zbirku i informirao se o tome kakvom zbirkom raspolaže (osobito u pogledu rijetkosti i vrijednosti) obavezno treba konzultirati numizmatičku literaturu. Internet ovdje može poslužiti za početak, ali pravo znanje se uvijek nalazi u knjigama. Najosnovnije informacije o kovanicama i novčanicama se mogu naći u numizmatičkim katalozima izdavačke kuće Krause Publications (Standard Catalog of World Coins i Standard Catalog of World Paper Money), dok se za više informacija svakako trebaju konzultirati nacionalni katalozi.

Nabavka numizmatike

Svaki numizmatičar teži tome da poveća svoju kolekciju i da bi se ta kolekcija povećala potrebno je nabavljati nove primjerke.

Najjednostavnije je da se za početak raspitate kod svojih prijatelja i poznanika da li imaju stranog ili starog novca. Velik broj ljudi uvijek ima nešto starog ili stranog novca koji više ne vrijedi i koji im zapravo ne treba, a šteta je da završi u smeću kada jednom numizmatičaru dobro dođe.

Jedan od najčešćih načina nabavke numizmatike je putem razmjene s drugim numizmatičarima. Numizmatika se može razmjenjivati na susretima numizmatičara, u numizmatičkim klubovima ili posredstvom Interneta. Preporučljivo je prije kretanja u razmjene saznati numizmatičku vrijednost kovanica ili novčanica koje su namjenjene za razmjenu, te sastaviti popis duplikata tako da odmah možete provjeriti kolika je vrijednost primjerka kojeg nudite za razmjenu. Numizmatičari početnici u razmjenama trebaju biti oprezni, jer se ponekad događa da vrijednije primjerke mijenjaju za neke obične ili gotovo bezvrijedne. Svakako je preporučljivo uvijek uza se imati numizmatički katalog u kojemu se vrijednosti mogu odmah provjeriti. Razmjena se može odvijati i posredstvom Interneta na način da se numizmatika šalje poštom između osoba koje su dogovorile razmjenu.

Razmjena je dobar način obogaćivanja kolekcije za početnike, ali se kroz nju ne mogu nabaviti kvalitetniji primjerci za zbirku. Bolji primjerci se u pravilu kupuju. Numizmatika se može kupovati direktno od trgovaca numizmatikom na sajmovima ili u za to specijaliziranim radnjama, narudžbom preko telefona i Interneta, te preko aukcija. Iako je ovaj način financijski zahtjevniji, prednost je u tome što trgovci numizmatikom redovito raspolažu većom i kvalitetnijom ponudom kako običnih tako i rjeđih primjeraka, koji se ne mogu nabaviti u razmjenama. Kao i kod razmjena, potrebna je dobra informiranost o vrijednostima pojedinih materijala i oprez ako se radi o skupljim primjercima zbog mogućih krivotvorina.

Prije svake nabavke, bilo razmjene bilo kupovine, treba obavezno konzultirati literaturu kako bi se izbjegla naknadna neugodna iznenađenja.

Numizmatička vrijednost novca

Numizmatička vrijednost kovanog novca svakako predstavlja jedno od najčešćih pitanja vezano uz numizmatiku. Obično je to prvo pitanje koje si ljudi postavljaju kada se ljudi nađu u posjedu neke kovanice ili novčanice. Uz ovo pitanje su često vezane i razne zablude. Naime, puno ljudi je uvjeren da baš ono što su naši predstavlja veliku rijetkost i vrijedi tisuće eura, ali nažalost u velikom broju slučajeva to nije tako.

Vrijednost nekog materijala ovisi prvenstveno o njegovoj rijetkosti. Rijetkost ovisi o dva čimbenika: koliko je nečega pušteno u optjecaj i koliko je toga povučeno iz optjecaja. Podatak o količini emisije je vrlo relevantan kod određivanja rijetkosti, ali ne uvijek. U slučaju kovanica ili novčanica velike vrijednosti (u trenutku povlačenja) je puno bitniji podatak o tome koliko je nečega povučeno iz optjecaja. Ukoliko su male količine nekih kovanica i novčanica ostale nepovučene, one će imati veću numizmatičku vrijednost bez obzira na veličinu emisije.

Drugi kriterij o kojem ovisi numizmatička vrijednost je kvaliteta (očuvanost, stanje). Naime, veći stupanj očuvanosti znači i veću vrijednost određenog primjeka.

Kod kovanica koje su izrađene od plemenitih metala, nemali udio u vrijednosti ima i vrijednost plemenitog metala.

Stupnjevi očuvanosti kovanica i novčanica objašnjeni su u daljnjem tekstu.

Skupljanje kovanica

Osnovna obilježja kovanica

Lice (avers, obverse) je „prednja“ strana kovanice, tj. ona na kojoj se obično nalazi lik vladara, kruna, grb ili naziv države. Ukoliko se na jednoj strani nalazi lik vladara, a na drugoj grb, lice je strana na kojoj je lik vladara. Ovo pravilo vrijedi samo ako je država monarhija. Ukoliko se radi o republici, a na kovanici je s jedne strane grb, a s druge lik predsjednika, lice je ona strana na kojoj se nalazi grb. Ukoliko na kovanici nema grba, lice je ona strana na kojoj se nalazi naziv države.

Naličje (revers, reverse) je suprotna strana od lica kovanice.

Rotacija (alignment) - Odnos lica i naličja može biti dvojak; ukoliko se vrtnjom kovanice oko njezine vertikalne osi, lice i naličje vide u uspravnom položaju govorimo o germanskom (medaljskom) kovanju (eng. medal alignment, ↑↑), ukoliko je naličje u odnosu na lice zakrenuto za 180 stupnjeva, pa vrtnjom kovanice oko njezine vertikalne osi, naličje vidimo "naopako" u odnosu na lice, radi se o latinskom kovanju (eng. coin alignment, ↑↓).

Obod (edge) je zakrivljena ploha na kovanicama koja je najčešće glatka ili nazupčana. Također na obodu se mogu nalaziti natpisi ili ornamenti.

obodni natpis čitan s lica (on/l)

obodni natpis čitan s naličja (on/n)

Obodni natpis (edge inscription) se može javljati u dvije varijante: obodni natpis je čitljiv (u uspravnom položaju) kada je lice okrenuto prema gore (on/l) ili obodni natpis je čitljiv kada je naličje okrenuto prema gore (on/n).

Rub (rim) je kružnica koja okružuje dizajn na kovanici. Uz rub se vrlo često nalazi i točkasta kružnica.

Plemeniti metali – Masa kod kovanica od plemenitih metala (srebra, zlata) se izražava u gramima, te u uncama (oz) čistog metala (skraćeno oz ASW, oz AGW od Actual Silver/Gold Weight). Jedna unca (1 oz) iznosi 31,103 grama čistog plemenitog metala. Izračun za dobivanje mase u uncama je jednostavan; množi se težina u gramima sa čistoćom (npr. 0,5 za 50% čistoće) i dijeli sa 31,103. Tako recimo zlatnik od 3,5 grama, čistoće 0,986 ima AGW 0,11095 oz ($3,5 \times 0,986 / 31,103 = 0,11095$).

Prekov je naziv za kovanicu koja je otkovana na već postojećoj kovanici (koja je iskorištena kao planšeta).

Novokov je vrsta replike kod koje je za kovanje iskorišten originalni kalup (alat).

Kontramarka (punca, countermark) je posebna oznaka koja se utiskivanjem naknadno stavlja na kovani novac zbog određenih razloga (npr. nostrifikacija, denominacija). Kontramarkse se stavljaju vrlo često na trgovački novac (dukate) kako bi se potvrdila čistoća plemenitih metala.

Kovnička oznaka (mintmark) je posebna oznaka koju na kovani novac stavlja kovnica kao znak proizvođača. Obično se radi o nekom diskretnom simbolu ili slovu.

Signatura autora (potpis autora) je posebna oznaka na kovanom novcu koja označava autora dizajna. Obično se radi o nekom diskretnom simbolu ili slovima.

Stupnjevi očuvanosti

Polirana ploča (eng. proof coins) – zapravo nije oznaka za stupanj očuvanosti, nego za posebnu vrstu kovanica koje se kuju na poliranim pločicama (planšetama) i to upotrebom poliranih kovničkih kalupa (alata). Time se postiže vrhunska kvaliteta izrade i sjaja. Kovanje se obavlja na prešama niske brzine i velikog pritiska. Novac ovakve izrade se obično pakira u kompletne namjenjene numizmatičarima, te ima daleko veću vrijednost od primjeraka u UNC kvaliteti. Ovakvim primjercima treba pažljivo rukovati i ne smije ih se vaditi iz pakiranja niti dirati prstima.

UNC (kovnički sjaj, uncirculated) – predstavlja najbolji stupanj očuvanosti. Radi se o kovanicama koje nisu bile u optjecaju, pa prema tome nemaju nikakvih tragova upotrebe: otisaka prstiju, izlizanih dijelova, ogrebotina i sl. Ovakve kovanice su u potpunosti sjajne, a svi detalji su 100% vidljivi. Tolerira se postojanje malih ogrebotina tzv. bag marks – ogrebotine koje su nastale prilikom međusobnog dodirivanja kovanica koje se nalaze u vrećicama u kojima se transportiraju.

XF (ekstra fin, extremely fine) – je drugi po redu stupanj očuvanosti. Kovanica je i dalje sjajna, ali pokazuje male tragove cirkulacije, dozvoljene su male i blage ogrebotine, ali u izrazito malom broju. Vidljivost detalja je 90-95%. Oksidirani dijelovi i otisci prstiju nisu dozvoljeni.

VF (vrlo fin, very fine) – srednji i vrlo čest stupanj očuvanosti. Kovanica je izgubila sjaj ili ga ima vrlo malo. Prisutni su tragovi cirkulacije, vidljivost detalja je oko 75%. Kovanica, međutim, ne smije imati oštećenja (jako izlizana ili izgrebana površina, probušena, bez jednog dijela, itd.). Ovo je inače donja granica do koje se preporučuje skupljati, osim ako se ne radi o vrijednijim primjercima.

F (fin, fine) – lošiji stupanj očuvanosti. Kovanica je izlizana, oksidirana i detalji su vidljivi oko 50%. Na nekim mjestima postoje blaža oštećenja, ali niti jedan dio ne smije nedostajati. Novije kovanice u ovoj kvaliteti nisu za skupljanje.

VG (vrlo dobar, very good) – u biti vrlo nizak stupanj očuvanosti. Kovanica je izrazito izlizana, oksidirana, a vidljivost detalja je oko 25%. Postoje razna oštećenja, fale manji dijelovi ili je kovanica probušena. Nije preporuka za sakupljanje, osim ako se ne radi o izrazito rijetkim i vrijednim primjercima.

G (dobar, good) – najlošiji stupanj očuvanosti. Kovanica je toliko izlizana, tako da je sličnija planšeti nego kovanici. Detalji se minimalno naziru, oštećenja su velika ili fale dijelovi. Ovakvi primjerci nikako nisu za skupljanje.

Osim navedenih stupnjeva postoje i međustupnjevi koji se mogu označavati dodavanjem pozitivnog ili negativnog predznaka (+ ili -) iza oznake kvalitete. Ukoliko ste u dvojbi o stupnju

očuvanosti, uvijek je bolje gradirati kovanicu za stupanj niže. Ovo vrijedi osobito u razmjenama i kod prodaje, jer precjenjivanje kvalitete može imati za posljedicu lošu reputaciju kod drugih kolega numizmatičara. Kod kovanica gdje je jedna strana u boljem stanju od druge, uvijek se gradiranje vrši prema lošijoj strani. Ovo je čest slučaj kod kovanica s glavom vladara, ta se strana brže i lakše izliže, dok ona druga može biti u sasvim solidnom stanju. Gradira se dakle po lošijoj strani. Rub kovanice mora također biti u dobrom stanju, ne smije biti izlizan niti udaren.

Načini skupljanja

Skupljanje po tipu – predstavlja najrašireniji oblik skupljanja. Dakle, skupljaju se sve kovanice istog tipa (izgleda) bez obzira na godinu kovanja (za isti tip). Najčešći oblik je skupljanje kovanica iz cijelog svijeta po tipu, dok je manje rašireno skupljanje samo jednog kontinenta ili vremenskog razdoblja. Prednost kod ovakvog načina skupljanja je u tome što se brže i lakše sakupi ono što je potrebno za kompletiranje kolekcije.

Skupljanje po godinama – skupljanje kovanica po različitim godištimama koja se javljaju na njima, najčešće uz ovaj način skupljanja ide i skupljanje po različitim varijantama koji se javljaju (npr. oznaci kovnice i sl.). Ovo je svakako najsveobuhvatniji način, osobito ako se radi o skupljanju kovanica cijelog svijeta. U većini slučajeva na ovaj način se skupljaju kovanice iz određene države (najčešće vlastite). Problem kod ovog načina skupljanja je u tome što se rjeđe godine (ključna godišta, key dates) teže nalaze i znaju biti poprilično skupe, dok je neke gotovo nemoguće pronaći (postoje svega nekoliko primjeraka i sl.).

Skupljanje po motivu – ovdje spada npr. skupljanje kovanica s florom i faunom, kovanica s brodovima, likovima vladara, građevinama, grbovima, sa sportskim motivima i sl. Ovaj način skupljanja nije toliko raširen, ali ipak postoji određen broj numizmatičara koji skupljaju na ovaj način.

Skupljanje po metalu – u većini slučajeva se odnosi na skupljanje kovanica od plemenitih metala (zlato, srebro, platina itd).

Čuvanje kovanica

Kolekciju kovanica potrebno je negdje čuvati, a osobito zaštititi od oksidacije ili propadanja. Ukoliko se to ne učini, lako može doći do propadanja kolekcije i njene vrijednosti.

Postoji nekoliko načina za čuvanje (skladištenje) kovanica:

Albumi – kovanice su smještene u posebnim plastičnim listovima koji se umetnu u odgovarajuće korice. Ovo je jedan od najzahvalnijih načina čuvanja, jer omogućuje adekvatnu zaštitu kovanica (sprječavanje oksidacije), a istovremeno omogućuje i preglednost kolekcije. Za preporuku je uzimati listove samo najkvalitetnijih proizvođača. Postoje i jeftiniji proizvodi raznih firmi, ali je čest slučaj da u takvim jeftinijim listovima kovanice propadnu, odn. reagiraju sa plastikom i ružno oksidiraju. Na taj se način i najvrjedniji primjerci mogu upropastiti.

Numizmatičke kutije – radi se o specijalnim paletama presvučenim plišom ili velurom u koje se smještaju kovanice. Koristi se obično za starije i vrjednije primjerke. Više paleta može biti smješteno u kutiji ili u kovčegu.

Plastične kapsule – radi se o okruglim kutijicama od plastike u koje se smještaju kovanice. Najčešće se na ovakav način čuvaju unc ili proof kovanice. Kapsule omogućavaju veliki stupanj zaštite od oksidacije i mehaničkih oštećenja.

Kartončići – sastoje se od komada kartona i plastične prozirne folije. U sredinu se smješta kovanica, a rubovi od kartona se zajedno zaklamaju. Kartončići mogu biti i samoljepljivi i kao takvi hermetički zatvaraju kovanicu i bolje je čuvaju od propadanja.

Definitivno najgori način čuvanja kovanica je u plastičnim ili papirnatim vrećicama u kojima su sve kovanice međusobno pomiješane. To dovodi do međusobnog grebanja kovanica, a s druge strane jedne od drugih lako preuzmu oksid, osobito ako se radi o kovanicama od različitog metala.

Najzahvalnije za čuvanje su kovanice od plemenitih metala, dok su npr. cinčane kovanice sklone oksidaciji i brzom propadanju.

Čišćenje kovanica

Čišćenje kovanica je vrlo kontroverzno pitanje među numizmatičarima. Dok se neki izrazito protivile bilo kakvom čišćenju, drugi redovito čiste i „uljepšavaju“ primjerke u svojoj kolekciji. Većina numizmatičara danas smatra kako čišćenje kovanica smanjuje njihovu vrijednost i da je kao takvo nepoželjno, pa je, dakle, preporuka da se kovanice ne čiste. Dakle, većinski je mišljenje da kovanica, ma kakva bila, više ili manje oksidirana, ima nekakvu vrijednost, barem malu, dok očišćena kovanica ne vrijedi ništa.

Skupljanje novčanica

Osnovna obilježja novčanica

Lice (avers, obverse) je „prednja“ strana novčanice. Obično je to ona za koju je zakonodavac utvrdio da predstavlja prednju stranu, odn. lice.

Naličje (revers, reverse) je suprotna strana od lica novčanice.

Serijski broj predstavlja jedan od zaštitnih elemenata na novčanici. Može se sastojati samo od brojeva, ali često se javlja u kombinaciji sa slovima oznakama. Obično svaka novčanica nosi različiti serijski broj. Slovne oznake naješće predstavljaju oznaku serije, ali to nije uvijek slučaj. Postoje i novčanice koje imaju nulti serijski broj, kao i novčanice bez serijskog broja.

Zaštitni elementi su oni elementi na novčanici koji otežavaju ili onemogućavaju njeno krivotvorenje. U ranijim razdobljima je to bio vodeni znak i zaštitna nit, dok su danas novčanice još zaštićene hologramom, izbočenim tekstom, fluorescentnim bojama i sl.

Pretpisak je od strane ovlaštenog tijela naknadno dotisnuti tekst ili grafički element koji mjenja svojstvo novčanice. Pretpisaci se obično koriste u slučajevima: nostrifikacije, denominacije, poništavanja, obilježavanja uzoraka (specimena) i sl.

Specimeni su novčanice koje su obilježene posebnom oznakom (specimen, uzorak, vzorec, muster). Specimeni se obično dostavljaju bankama i drugim financijskim ustanovama da se upoznaju s izgledom novih novčanica prilikom njihovog uvođenja. Specimeni nemaju vrijednost kao platežno sredstvo, ali su na numizmatičkom tržištu cijenjeni.

Zamjenske novčanice su novčanice koje se koriste u procesu proizvodnje novčanica kao zamjena za one novčanice izdvojene tijekom proizvodnog procesa kao makulature. Ukoliko se prilikom kontrole u tiskari uoči da je neka novčanica pogrešno otisnuta, ona se izdvaja i zamjenjuje zamjenskom novčanicom. Novčanice s greškom se komisijski uništavaju. Zamjenske novčanice obično nose posebnu slovnu oznaku (Z, ZA, AZ i sl.)

Hologram je posebna vrsta zaštite na novčanici, a jedno od osnovnih svojstava mu je da daje poseban vizualni efekt (presijavanje) kada se promatra iz različitih kutova.

Stupnjevi očuvanosti

UNC (uncirculated) – je najviši stupanj očuvanosti. Kriteriji za ovaj stupanj su vrlo visoki. Novčanica je savršeno očuvana, nema tragova rukovanja. Papir je ravan i čist, sve boje su prisutne 100%. Kutovi su oštri i pravokutni, bez ikakvih tragova upotrebe.

AU (about uncirculated) – novčanice u ovom stupnju su u biti UNC, ali s minornim tragovima rukovanja koji su posljedica rukovanja u samoj tiskari prilikom izrade. Radi se o tragovima od uređaja za brojanje ili papirne trake koja se koristi prilikom pakiranja u buntove. Smije imati jedno lagano presavijanje

XF (ekstra fin, extremely fine) – drugi stupanj očuvanosti. Novčanica je u vrlo dobrom stanju s malim tragovima upotrebe. Smije imati najviše tri lagana presavijanja ili jedno jače. Papir je čist i ravan, boja je neoštećena. Kutevi su neznatno zaobljeni.

VF (vrlo fin, very fine) – je prosječan stupanj očuvanosti. Novčanica je u relativno dobrom stanju, ali s popriličnim tragovima rukovanja. Novčanica ima nekoliko horizontalnih presavijanja. Papir smije imati sitne tragove nečistoće i još je uvijek relativno čvrst. Kutovi su malo zaobljeni. Novčanica ne smije imati poderotine.

F (fin, fine) – je lošiji stupanj očuvanosti. Novčanica je u lošijem stanju sa znatnim tragovima rukovanja. Puno puta je presavijana i ima vrlo sitne poderotine. Papir je prljav i mekan.

Rubovi su zaobljeni. Niti jedan dio novčanice ne smije nedostajati niti novčanica smije imati rupe (osim sitnih rupica od klamanja).

VG (vrlo dobar, very good) – je loš supanj očuvanosti. Novčanica je u vrlo lošem stanju i s izrazitim tragovima rukovanja. Novčanica je puno puta presavijena i ima poderotine. Papir je prljav i mekan, a boje su izbljedlyjele. Rubovi su zaobljeni. Niti jedan dio novčanice ne smije nedostajati.

G (dobar, good) – je izrazito nizak stupanj očuvanosti. Novčanica je izrazito lošem stanju, izrazito prljava i oštećena. Smije nedostajati manji dio novčanice.

Načini skupljanja

Neki od najčešćih načina skupljanja novčanica su:

Skupljanje po tipu – predstavlja najrašireniji oblik skupljanja. Dakle, skupljaju se sve novčanice istog tipa (izgleda) bez obzira na datum izdanja (za isti tip). Najčešći oblik je skupljanje novčanica iz cijelog svijeta po tipu, dok je manje rašireno skupljanje samo jednog kontinenta ili vremenskog razdoblja. Prednost kod ovakvog načina skupljanja je u tome što se brže i lakše sakupi ono što je potrebno za kompletiranje kolekcije.

Skupljanje po godinama – skupljanje novčanica po različitim datumima koja se javljaju na njima, najčešće uz ovaj način skupljanja ide i skupljanje po različitim varijantama koji se javljaju (npr. potpisi i sl.). Ovo je svakako najsveobuhvatniji način, osobito ako se radi o skupljanju kovanica cijelog svijeta. U većini slučajeva na ovaj način se skupljaju novčanice iz određene države (najčešće vlastite).

Skupljanje po motivu – ovdje spada npr. skupljanje novčanica s florom i faunom, s brodovima, likovima vladara, građevinama, grbovima i sl.

Skupljanje po vrsti materijala od kojeg su izrađene novčanice – ovaj vid skupljanja je najčešće vezan uz novčanice napravljene od plastike (polimera).

Skupljanje novčanica određene tiskare – zbog specifičnog dizajna novčanica pojedinih tiskara (osobito Banque de France i American Bank Note Company), postoje kolekcionari koji skupljaju novčanice koje su izašle iz ovih tiskara. Osobito su popularne novčanice „francuske škole“ zbog njihovog specifičnog dizajna.

Čuvanje novčanica

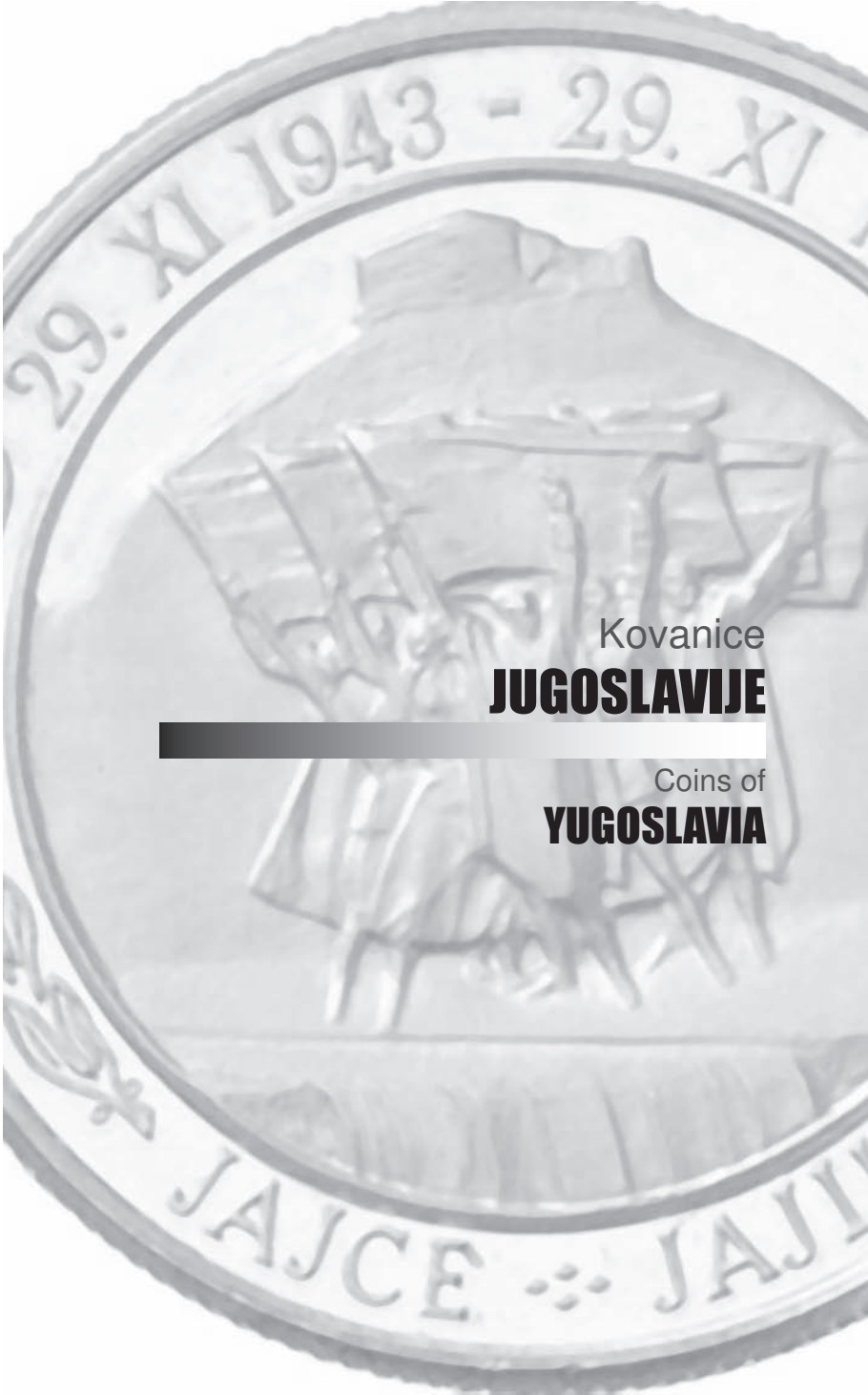
Kolekciju novčanica, kao i kovanica je potrebno negdje čuvati kako bi se zaštitila od propadanja. Kod papirnog novca ne postoji puno mogućnosti kao kod kovanica.

Novčanice se najčešće čuvaju u albumima s posebnim plastičnim listovima koji imaju predviđene „prozore“ za novčanice. Listovi čuvaju novčanice od vlage i ostalih negativnih utjecaja iz okoline. Preporučljivo je da se novčanice u visokom stupnju očuvanosti uvijek stavljaju u nove listove. Ukoliko se stavljaju u list u kojem je ranije bila novčanica u lošijoj kvaliteti, nova novčanica može poružnjeti.

Čišćenje i peglanje novčanica

Čišćenje, pranje, peglanje i ostale intervencije na novčanicama u smislu „popravljanja kvalitete“ nisu dozvoljene. Ono što je dozvoljeno je poravnavanje novčanice na način da se stavi unutar knjige. Prilikom nabavke treba dobro obratiti pažnju na to da novčanica nije „popravljana“.

Kovanice

JUGOSLAVIJE

Coins of

YUGOSLAVIA

Kovanice Jugoslavije

Coins of Yugoslavia

Jugoslavija je kao država postojala od 1918. do svog raspada 1991. godine. Od 1992. godine postoji Savezna Republika Jugoslavija, nova država koju su činile samo Srbija i Crna Gora. Promjene političkih sistema, kao i promjene u nazivu i obilježjima te države dovele su i do velikog broja različitih izdanja kovanica.

Kovanice Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca javljaju se tek 1920. godine. Sitna odstupanja u kalupovima dovele su do toga da kovanice od 10 i 25 para postoje u dvije varijante. Nominalne od 50 para, 1 i 2 dinara otkovane su 1925. u dvije kovnice što je rezultiralo time da se svaka kovanica javlja isto tako u dvije varijante. Otkovan je također i zlatnik od 20 dinara, ali se ne koristi u optjecaju kao platážno sredstvo.

Promjenom naziva zemlje u Kraljevina Jugoslavija izdaju se i nove kovanice s tim nazivom. U optjecaj tom prilikom ulaze i kovanice od srebra od 10, 20 i 50 dinara. Zbog razlike u izgledu javljaju se nove varijante kovanica kao npr. velika i mala kruna kod 2 dinara 1938. Najviše varijanti ima na kovanici od 50 dinara iz 1932. godine. Kraljevina Jugoslavija osim optjecajnih kovanica izdaje i dukate kao trgovački novac. Primjerci otkovani u Beču vrlo su rijetki i traženi, kao i pojedina godišta.

Nakon Drugog svjetskog rata Jugoslavija postaje socijalistička zemlja. U skladu s time mijenja se naziv države kao i njena osnovna obilježja. Od sredine rata država nosi naziv Demokratska Federativna Jugoslavija, te se njezin grb javlja i na prvim poslijeratnim kovanicama iz 1945. Budući da su otkovane u cinku, ove kovanice su rijetke u visokim stupnjemima očuvanosti.

Od 1945. država nosi naziv Federativna Narodna Republika Jugoslavija. Nova serija kovanica iz 1955. nosi taj naziv države. Ta serija je otkovana u velikim količinama i danas je česta na tržištu, osim najmanje nominalne od 50 para koja se javlja nešto rjeđe.

Naziv države se ponovno mijenja 1963. i glasi Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija. U skladu s time, nova serija iz 1963. nosi taj naziv države. U međuvremenu dolazi do promjene apeonske strukture i javljaju se nove kovanice u rasponu od 5 para do 10 dinara. Iz nepoznatih razloga kovanica od 50 para iz 1974., kao i 2 dinara 1975. otkovane su u puno manjoj količini u odnosu na prethodne i kasnije godine, pa u skladu s time postaju tzv. „ključna godišta“ koja su na tržištu vrlo tražena. Ostale kovanice iz ovih serija su vrlo česte na tržištu.

Kod serija iz 1980-ih i 1990-ih godina javlja se slučaj pretapanja cjelokupnih emisija, pa su pojedina godišta poprilično rijetka bez obzira na količinu emisije.

Yugoslavia as a country existed since 1918 until its dissolution in 1991. In 1992 new country was founded with almost the same name – Federal Republic of Yugoslavia which consisted of Serbia and Montenegro only. Often changes of political systems, country names and symbols resulted with many different coins issues.

First coins of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenians were issued in 1920. Small differences in dies engraving resulted with two varieties of 10 and 25 para coins. 50 para, 1 and 2 dinara coins were minted in 1925. These coins were minted by two different mints and due to that these coins exist also in two varieties. 20 dinara gold coins were also minted, but they were not used as a legal tender.

Later the country changed its name to Kingdom of Yugoslavia and due to that new coins with that new name were issued. In that period 10, 20 and 50 dinara silver coins were released to circulation. Due to the design changes new varieties started to appear. For example large and small crown on 2 dinara in 1938. The coin with most varieties was 50 dinara in 1932. Besides circulation coins, Kingdom of Yugoslavia also issued ducats as trade coins. There is a high demand for ducats minted in Vienna and for some rare years.

After World war II Yugoslavia became a socialist state. In accordance with that change, country name and symbols were changed. From the middle of the war the country used the name Democratic Federative Yugoslavia. New coat of arms also appeared on first post-war coins in 1945. These coins were minted in Zinc and due to that the pieces in higher grades are rare.

Country name was changed again in 1945 to Federal People's Republic of Yugoslavia. New coins were issued in 1955 are carrying that name. Mintage of these coins is very high and therefore these coins are common on the numismatic market, except 50 para coins.

Next change of country name followed in 1963 to Socialist Federal Republic of Yugoslavia. In accordance with that change, new coins dated 1963 are carrying that name. In the mean time, the denomination structure has changed and new coins were introduced. New coins have the smallest denomination 5 para and the largest 10 dinara. Due to unknown reason 50 para coins dated 1974 and also 2 dinara 1975 were minted in much smaller quantities than usual (in comparison with mintages in years before and after that dates). This resulted with a situation where these coins are presenting "key dates" and there is a high demand for them on the numismatic market. Other coins from that series are really common and demand for them is not so high.

Kovnice

BG - Zavod za izradu novčanica i kovanog novca, Beograd, Srbija (*Belgrade, Serbia*)

BG-K - Kovnica a.d., Beograd, Srbija (*Belgrade, Serbia*)

BR - Monnaie Royale de Belgique, Bruxelles, Belgija (*Brussels, Belgium*)

CE - Zlatarna Celje, Celje, Slovenija (*Celje, Slovenia*)

FM - Franklin Mint, Exton, Pennsylvania, SAD (*Exton, Pennsylvania, USA*)

LO - Royal Mint, London, Engleska (*London, England*)

MA - Zlatara Majdanpek, Majdanpek, Srbija (*Majdanpek, Serbia*)

AR - Gori e Zucchi, Arezzo, Italija (*Arezzo, Italy*)

PA - Banque de France, Paris, Francuska (*Paris, France*)

PO - Société Française des Monnaies, Poissy, Francuska (*Poissy, France*)

WI - Hauptmünzamt, Beč, Austrija (*Vienna, Austria*)

Mints

Kraljevina Jugoslavija

Kingdom of Yugoslavia

Novčana jedinica:
1 dinar = 100 paraMonetary system:
1 dinar = 100 para

25 PARA

Kat. br. 8

(ref: KM#17, M#13)

Optječajno izdanje

Circulation issue

sastav: 98% Cu, 2% Al; **promjer:** 20 mm; **masa:** 2,5 g;
obod: gladak; **rotacija:** latinska (↑↓); **u optječaju:** 21.11.1940. – 26.10.1942.;
opis: kruna / nominala; **autor:** Frano Menegelo Dintčić

kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
8.1	1938.	BG	40.000.000	II	1,-	2,-	4,-	8,-
8.2	1938.	BG	-	IV			proof:	150,-

Specijaliteti: S36

Literatura: #12(143-156), #21(125)

50 PARA

Kat. br. 9

(ref: KM#18, M#14)

Optječajno izdanje

Circulation issue

sastav: 91% Cu, 9% Al; **promjer:** 18 mm; **masa:** 2 g;
obod: gladak; **rotacija:** latinska (↑↓); **u optječaju:** 16.08.1939. – 26.10.1942.;
opis: kruna / nominala; **autor:** Frano Menegelo Dintčić

kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
9	1938.	BG	100.000.000	I	-	0,50	1,-	2,-

Specijaliteti: S37

Literatura: #12(143-156), #21(126)

1 DINAR

Kat. br. 10

(ref: KM#19, M#15)

Optjecajno izdanje

Circulation issue

sastav: 91% Cu, 9% Al; **promjer:** 21 mm; **masa:** 3,5 g;
obod: gladak; **rotacija:** latinska (↑↓); **u optjecaju:** 20.10.1939. – 26.10.1942.;
opis: kruna / nominala; **autor:** Frano Menegelo Dinčić

kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ 10.1	1938.	BG	100.000.000	I	-	0,50	1,-	2,-
☐ 10.2	1938.	BG	-	IV			proof:	150,-

Specijaliteti: S38, S39**Literatura:** #12(143-156), #21(126-127)

2 DINARA

Kat. br. 11

(ref: KM#20, M#16a)

Optjecajno izdanje, velika kruna

Circulation issue, large crown

sastav: 91% Cu, 9% Al; **promjer:** 24,5 mm; **masa:** 5 g;
obod: gladak; **rotacija:** latinska (↑↓); **u optjecaju:** 16.08.1939. – 26.10.1942.;
opis: kruna / nominala; **autor:** Frano Menegelo Dinčić

kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ 11.1	1938.	BG	74.250.000	I	-	0,50	1,-	2,-
☐ 11.2	1938.	BG	-	IV			proof:	150,-

Širina "velike krune" je 14 mm.

Width of "large crown" is 14 mm.

Specijaliteti: S40**Literatura:** #12(143-156), #21(127)**Tržišne vrijednosti numizmatičkog materijala**

Ovdje prikazane vrijednosti nisu "točne" tržišne cijene, budući da je tržište dinamična kategorija i cijene se mijenjaju od vremena do vremena u skladu sa ponudom i potražnjom.

Ovdje prikazane vrijednosti su samo orijentir kod trgovine numizmatičkim materijalom.

Normalno je za očekivati da će Vam za materijal koji prodajete trgovcu biti ponuđena manja cijena od one po kojoj trgovac taj isti materijal prodaje.

Market values of numismatic items

Values listed here are not "exact" market prices due to the fact that market is a dynamic category and prices change from time to time in accordance with supply and demand.

Values listed here are only the guide when you buying or selling numismatic items.

It is common that the price for items you offer for sale to the dealer will be lower than the price that dealer has for the same items when selling.

Kat. br. 12

(ref: KM#21, M#16b)

Optjecajno izdanje, mala kruna

Circulation issue, small crown

sastav: 91% Cu, 9% Al; **promjer:** 24.5 mm; **masa:** 5 g;
obod: gladak; **rotacija:** latinska (↑↓); **u optjecaju:** 16.08.1939. – 26.10.1942.;
opis: kruna / nominala; **autor:** Frano Menegelo Dinčić

kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
12.1	1938.	BG	750.000	II	2,-	5,-	8,-	15,-
12.2	1938.	BG	-	IV			proof:	-

Širina "male kruna" je 12 mm.

Width of "small crown" is 12 mm.

Literatura: #12(143-156), #21(127)

10 DINARA

Kat. br. 13

(ref: KM#10, M#8)

Optjecajno izdanje

Circulation issue

sastav: 50% Ag, 40% Cu, 5% Ni, 5% Zn; **promjer:** 25 mm; **masa:** 7 g (0,1125 oz ASW);
obod: nazupčan; **rotacija:** latinska (↑↓); **u optjecaju:** 18.07.1932. – 31.08.1940.;
opis: kralj Aleksandar I. / državni grb; **autor:** Percy Metcalfe

(13.1, 13.2)
bez oznake kovnice
without mintmark

(13.3, 13.4)
s oznakama kovnice, rog izobilja i krilo
with mintmarks, cornucopia and wing

kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
13.1	1931.	LO	19.000.000	1.var. I	-	4,-	8,-	14,-
13.2	1931.	LO	-	1.var. IV			proof:	150,-
13.3	1931.	PA	4.000.000	2.var. II	4,-	7,-	10,-	18,-
13.4	1931.	PA	-	2.var. IV			proof:	150,-

Postoje dvije varijante: (13.1, 13.2) bez oznake kovnice (1.var) i (13.3, 13.4) s oznakama kovnice: rog izobilja i krilo (2.var.).

Two varieties exist: (13.1, 13.2) without mintmark (1.var.) and (13.3, 13.4) with mintmarks: cornucopia and wing (2.var.).

Literatura: #12(127-132), #21(115)

Kat. br. 14

(ref: KM#22, M#17)

Optjecajno izdanje

Circulation issue

sastav: 100% Ni; **promjer:** 23 mm; **masa:** 5 g;
obod: nazupčan; **rotacija:** latinska (↑); **u optjecaju:** 31.05.1940. – 03.03.1942.;
opis: kralja Petar II. / nominala; **autor:** Frano Menegelo Dinčić

kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ 14	1938.	BG	25.000.000	I	-	0,50	1,-	2,-

Specijaliteti: S41

Literatura: #12(143-156), #21(127-128)

20 DINARA

Kat. br. 15

(ref: KM#11, M#9)

Optjecajno izdanje

Circulation issue

sastav: 50% Ag, 40% Cu, 5% Ni, 5% Zn; **promjer:** 31 mm; **masa:** 14 g (0,2250 oz ASW);
obod: nazupčan; **rotacija:** latinska (↑); **u optjecaju:** 18.07.1932. – 16.08.1940.;
opis: kralja Aleksandar I. / državni grb; **autor:** Percy Metcalfe

kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ 15.1	1931.	BG-K	12.500.000	I	7,-	14,-	22,-	40,-
□ 15.2	1931.	BG-K	-	IV			proof:	-

Specijaliteti: S42, S43, S44

Literatura: #12(127-132), #21(115)

Rezultati aukcija

Auction results

20 dinara 1931. (15.1) aukcija Hess-Divo (CCCVI, 2007.) #251; UNC; 92,-

Vaše mišljenje, prijedlozi, komentari...

Vaše mišljenje, prijedloge, komentare i kritike vezane uz ovaj katalog možete slobodno poslati na e-mail: zvisevic@gmail.com

Your opinion , suggestions, comments...

Your opinion, suggestions, comments and critics about this catalog you can send freely to e-mail: zvisevic@gmail.com

Kat. br. 16

(ref: KM#23, M#18)

Optjecajno izdanje

Circulation issue

sastav: 75% Ag, 25% Cu; **promjer:** 27 mm; **masa:** 9 g (0,2170 oz ASW);
obod: gladak s natpisom "BOG ČUVA JUGOSLAVIJU ****"; **rotacija:** latinska (↑↓);
u optjecaju: 16.08.1939. – 03.03.1942.; **opis:** kralj Petar II. / državni grb;
autor: Frano Menegelo Dinčić

(16.1, 16.2)

bez razmaka između vratova orla
 without gap between eagle's necks

(16.3, 16.4)

razmak između vratova orla je 0,3 mm
 gap between eagle's necks is 0,3 mm

kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ 16.1	1938.	BG	15.000.000	on/l-1v	l	-	-	8,- 12,-
☐ 16.2	1938.	BG	uklj. preth.	on/n-1v	l	-	-	8,- 12,-
☐ 16.3	1938.	BG	uklj. preth.	on/l-2v	l	-	-	8,- 12,-
☐ 16.4	1938.	BG	uklj. preth.	on/n-2v	l	-	-	8,- 12,-

Postoje dvije varijante s obzirom na obodni natpis: (16.1, 16.3) obodni natpis čitan s lica (on/l) i (16.2, 16.4) obodni natpis čitan s naličja (on/n).

Postoje također i dvije varijante s obzirom na razmak između vratova orla: (16.1, 16.2) bez razmaka između vratova (1v) i (16.3, 16.4) razmak je 0,3 mm (2v).

Two varieties exist regarding the edge inscription: (16.1, 16.3) edge inscription up according to obverse (on/l) and (16.2, 16.4) edge inscription up according to reverse (on/n).

There are also two varieties regarding the space between eagle's necks: (16.1, 16.2) without gap (1v) and (16.3, 16.4) gap is 0,3 mm (2v).

Specijaliteti: S45, S46, S47

Literatura: #12(143-156), #16 (22), #21(128)

Tržišne vrijednosti zlatnika i srebrnjaka

Tržišne vrijednosti zlatnika i srebrnjaka ovise o kretanju cijena srebra i zlata na svjetskom tržištu.

Ovdje napisane vrijednosti izrađene su u skladu s tržišnim cijenama zlata i srebra u vrijeme pisanja knjige (lipanj 2011.): zlato (Au) = 34 EUR / g; srebro (Ag) = 0,80 EUR / g.

Dnevne cijene zlata i srebra možete pogledati na: www.hrvatskanumizmatika.net/zlatosrebro.htm

Market values of gold and silver coins

Market values of gold and silver coins depends of the silver and gold market prices.

Values listed here are in accordance with gold and silver market prices on the date of writing of this book (June 2011). Gold (Au) = 34 EUR / g; Silver (Ag) = 0,80 EUR / g.

Daily gold and silver prices you can see on: www.hrvatskanumizmatika.net/zlatosrebro.htm

50 DINARA

Kat. br. 17

(ref: KM#16, M#10)

Optjecajno izdanje

Circulation issue

sastav: 75% Ag, 25% Cu; **promjer:** 36 mm; **masa:** 22 g (0,5304 oz ASW);
obod: gladak s natpisom "BOG ČUVA JUGOSLAVIJU"; **rotacija:** latinska (↑↓);
u optjecaju: 23.01.1933. – 16.02.1940.; **opis:** kralj Aleksandar I. / državni grb;
autori: Richard Placht i Joseph Prinz

(17.1, 17.2, 17.3 i 17.4)
bez oznake kovnice
without mintmark

(17.5, 17.6, 17.7 i 17.8)
oznaka kovnice "КОВНИЦА А.Д."
mintmark "КОВНИЦА А.Д."

(a)
četiri crte
four lines

(b)
tri crte
three lines

✎	kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC	
☐	17.1	1932.	LO	5.500.000	on/l	II	30,-	50,-	80,-	150,-
☐	17.2	1932.	LO	uklj. preth.	on/n	II	30,-	50,-	80,-	150,-
☐	17.3	1932.	LO	-	on/l	IV			proof:	3.000,-
☐	17.4	1932.	LO	-	on/n	IV			proof:	3.000,-
☐	17.5	1932.	BG-K	5.500.000	on/l	II	45,-	70,-	100,-	170,-
☐	17.6	1932.	BG-K	uklj. preth.	on/n	II	45,-	70,-	100,-	170,-
☐	17.7	1932.	BG-K	-	on/l	IV			proof:	3.000,-
☐	17.8	1932.	BG-K	-	on/n	IV			proof:	3.000,-

Postoje dvije osnovne varijante: (17.1, 17.2, 17.3 i 17.4) bez oznake kovnice i (17.5, 17.6, 17.7 i 17.8) s oznakom kovnice: "КОВНИЦА А.Д."

Postoje također i varijante s obzirom na obodni natpis: (17.1, 17.3, 17.5 i 17.7) obodni natpis čitan s lica (on/l) i (17.2, 17.4, 17.6 i 17.8) obodni natpis čitan s naličja (on/n).

Prema lit#16(18) kod Londonskog izdanja (17.1, 17.2, 17.3 i 17.4) postoje dvije manje varijante trećeg polja u hrvatskom grbu: (a) u polju se nalaze četiri vertikalne crte i (b) u polju se nalaze tri vertikalne crte.

Specijaliteti: S48, S49, S50, S51, S52, S53, S54, S55

Literatura: #12(133-135), #15, #16(18), #21(116-117), #39(263)

Two basic varieties exist: (17.1, 17.2, 17.3 and 17.4) without mintmark and (17.5, 17.6, 17.7 and 17.8) with mintmark: "КОВНИЦА А.Д."

Also exist varieties regarding the edge inscription: (17.1, 17.3, 17.5 and 17.7) edge inscription up according to obverse (on/l) and (17.2, 17.4, 17.6 and 17.8) edge inscription up according to reverse (on/n).

According to lit#16(18) on London issues (17.1, 17.2, 17.3 and 17.4) exist two minor varieties of the third field in Croatian coat of arms: (a) four vertical lines in field and (b) three vertical lines in field.

Kat. br. 18

(ref: KM#24, M#19)

Optjecajno izdanje

Circulation issue

sastav: 75% Ag, 25% Cu; **promjer:** 31 mm; **masa:** 15 g (0,3617 oz ASW);
obod: gladak s natpisom "БОГ ЧУВА ЈУГОСЛАВИЈУ ****"; **rotacija:** latinska (↑↓);
u optjecaju: 16.08.1939. – 03.03.1942.; **opis:** kralj Petar II. / državni grb;
autor: Frano Menegelo Dinčić

(18.1, 18.2)

bez razmaka između vratova orla
 without gap between eagle's necks

(18.3, 18.4)

razmak između vratova orla je 0,3 mm
 gap between eagle's necks is 0,3 mm

kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ 18.1	1938.	BG	10.000.000	on/l-1v	I	-	-	12,- 15,-
☐ 18.2	1938.	BG	uklj. preth.	on/n-1v	I	-	-	12,- 15,-
☐ 18.3	1938.	BG	uklj. preth.	on/l-2v	I	-	-	12,- 15,-
☐ 18.4	1938.	BG	uklj. preth.	on/n-2v	I	-	-	12,- 15,-

Postoje dvije varijante s obzirom na obodni natpis: (18.1, 18.3) obodni natpis čitan s lica (on/l) i (18.2, 18.4) obodni natpis čitan s naličja (on/n).

Postoje također i dvije varijante s obzirom na razmak između vratova orla: (18.1, 18.2) bez razmaka između vratova (1v) i (18.3, 18.4) razmak je 0,3 mm (2v).

Two varieties exist regarding the edge inscription: (18.1, 18.3) edge inscription up according to obverse (on/l) and (18.2, 18.4) edge inscription up according to reverse (on/n).

There are also two varieties regarding the space between eagle's necks: (18.1, 18.2) without gap (1v) and (18.3, 18.4) gap is 0,3 mm (2v).

Specijaliteti: S56, S57

Literatura: #12(143-156), #16(23), #21(128-129)

Rezultati aukcija

Auction results

- 50 dinara 1932. (17.1/17.2) aukcija H. D. Rauch (Summer Auction, 2008.) #2829; XF+; 80,-
 50 dinara 1932. (17.3/17.4) aukcija Fritz Rudolf Künker (CCCLX, 2011.) #556; proof (NGC:PF65); 2.400,-
 50 dinara 1932. (17.5/17.6) aukcija Marti Hervera & Soler y Llach (LIX, 2010.) #5188; VF+; 60,-
 50 dinara 1932. (17.5/17.6) aukcija Hess-Divo (CCCVI, 2007.) #256; UNC (NGC:MS65); 427,-
 50 dinara 1932. (17.5/17.6) aukcija Hess-Divo (CCCVI, 2007.) #255; UNC (NGC:MS64); 248,-

Trgovački novac:
dukat

Trade coinage:
dukat

1 DUKAT

Kat. br. 19

(ref: KM#12, M#11)

Kralj Aleksandar I.

King Aleksandar I

sastav: 98,61% Au, 1,39% Cu; **promjer:** 19,75 mm; **masa:** 3,49 g (0,1106 oz AGW);

obod: nazupčan; **rotacija:** medaljerska (††); **u prodaji:** od 1931.;

opis: kralj Aleksandar I. / državni grb; **autori:** Richard Placht i Joseph Prinz

kat.br.	god.	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC	
□ 19.1	1931.	BG	150.000	"klas"	I	150,-	160,-	180,-	220,-
□ 19.2	1931.	BG	50.000	"ptice"	I	140,-	150,-	170,-	200,-
□ 19.1	1932.	BG	70.000	"klas"	I	120,-	130,-	180,-	220,-
□ 19.1	1933.	BG	40.000	"klas"	I	150,-	160,-	180,-	220,-
□ 19.1	1934.	BG	2.000	"klas"	III	580,-	880,-	1.150,-	1.650,-

Specijaliteti: S58, S59, S60, S61, S62, S63

Literatura: #3, #8, #11, #17, #21(117-118)

Kat. br. 20

(ref: KM#13, M#R44)

Nije izdana

Not issued

sastav: 98,61% Au, 1,39% Cu; **promjer:** 19,75 mm; **masa:** 3,48 g (0,1103 oz AGW);

obod: nazupčan; **rotacija:** medaljerska (††); **opis:** kralj Aleksandar I. / državni grb

kat.br.	god.	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ 20.1	1931.	WI	2.818	"mač"	III	-	-	4.600,-
□ 20.2	1931.	WI	-	"ptice"	IV	-	proof:	5.100,-
□ 20.3	1931.	WI	-	bez ž.	III	-	-	3.100,-

Specijaliteti: S64

Literatura: #3, #4, #8, #11, #17, #19, #21(119)

"klas"
"wheat"

"ptice"
"birds"

"mač"
"sword"

Žigovi (punce) na dukatima

Budući da dukati nisu novac nego roba (trgovačko zlato) na njih su stavljane oznake - žigovi za zlato (punce).

Na dukatima su korišteni sljedeći žigovi: klas, ptice i mač.

Countermarks on dukats

Due to the fact that dukats are not money they are marked with countermarks.

Dukats are marked with following countermarks: wheat, birds and sword.

4 DUKATA

Kat. br. 21

(ref: KM#14, M#12)

Kralj Aleksandar I. i kraljica Marija

King Aleksandar I and queen Marija

sastav: 98,61% Au, 1,39% Cu; promjer: 39,5 mm; masa: 13,96 g (0,4425 oz AGW);

obod: nazupčan; rotacija: medaljerska (†); u prodaji: od 1931.;

opis: kralj Aleksandar I. i kraljica Marija / državni grb; autori: Richard Placht i Joseph Prinz

kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ 21.1	1931.	BG	15.000	"klas" I	700,-	900,-	1.100,-	1.300,-
□ 21.2	1931.	BG	10.000	"ptice" I	700,-	900,-	1.100,-	1.300,-
□ 21.1	1932.	BG	10.000	"klas" I	900,-	1.100,-	1.400,-	1.800,-
□ 21.1	1933.	BG	2.000	"klas" IV	1.800,-	2.200,-	2.800,-	4.500,-

Specijaliteti: S65, S66, S67, S68, S69, S70

Literatura: #3, #8, #11, #17, #21(119-120), #29

Rezultati aukcija

Auction results

- 1 dukat 1931. (19.1) aukcija Fritz Rudolf Künker (CLX, 2009.) #4362; XF; 160,-
 1 dukat 1931. (19.2) aukcija Fritz Rudolf Künker (CLXVI, 2010.) #3970; XF+; 220,-
 1 dukat 1932. (19.1) aukcija Teutoburger Münzauktion (LIII, 2011.) #186; XF+; 190,-
 1 dukat 1933. (19.1) aukcija Fritz Rudolf Künker (CLXXVII, 2010.) #6183; UNC; 220,-
 1 dukat 1934. (19.1) aukcija H. D. Rauch (Summer Auction, 2008.) #2831; XF+; 1.500,-
 1 dukat 1934. (19.1) aukcija Stack's (December Auction, 2008.) #951; XF; 940,-
 4 dukata 1931. (21.2) aukcija Stack's (New York International Sale, 2011.) #1010; UNC; 940,-
 4 dukata 1932. (21.1) aukcija Ponterio & Associates (CL, 2009.) #8753; UNC; 990,-
 4 dukata 1933. (21.1) aukcija St. James (XIII, 2010.) #490; UNC; 1.312,-
 4 dukata 1933. (21.1) aukcija Hess-Divo (CCCVI, 2007.) #260; XF; 1.484,-

www.it-medija.com
 info@it-medija.com
 +385 (0)98 9930 130

SEO optimizacija Internet stranica

- Garantiramo Vam TOP 5 – prvih 5 pozicija na Google-u!
- Ostvarujemo TOP 5 poziciju za samo 3 mjeseca!
- Garancija za TOP 5 poziciju – 12 mjeseci!
- Ukoliko ne ostvarimo obećano – vraćamo novac!
- Koristimo isključivo dopuštene tehnike rada!

Kat. br. 22

(ref: KM#A15, M#R52)

Nije izdana

Not issued

sastav: 98,61% Au, 1,39% Cu; **promjer:** 39,5 mm; **masa:** 13,96 g (0,4425 oz AGW);
obod: nazupčan; **rotacija:** medaljerska (↑↑); **opis:** kralj Aleksandar I. i kraljica Marija / državni grb

kat.br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ 22.1	1931.	WI	51 "mač"	IV	-	-	-	5.200,-
□ 22.2	1931.	WI	- "ptice"	IV	-	-	-	5.200,-
□ 22.3	1931.	WI	- bez ž.	IV	-	-	-	6.500,-

Literatura: #3, #4, #8, #11, #17, #21(120)

Tržišne vrijednosti zlatnika i srebrnjaka

Tržišne vrijednosti zlatnika i srebrnjaka ovise o kretanju cijena srebra i zlata na svjetskom tržištu.

Ovdje napisane vrijednosti izrađene su u skladu s tržišnim cijenama zlata i srebra u vrijeme pisanja knjige (lipanj 2011.): zlato (Au) = 34 EUR / g; srebro (Ag) = 0,80 EUR / g.

Dnevne cijene zlata i srebra možete pogledati na: www.hrvatskanumizmatika.net/zlatosrebro.htm

Market values of gold and silver coins

Market values of gold and silver coins depends of the silver and gold market prices.

Values listed here are in accordance with gold and silver market prices on the date of writing of this book (June 2011). Gold (Au) = 34 EUR / g; Silver (Ag) = 0,80 EUR / g.

Daily gold and silver prices you can see on: www.hrvatskanumizmatika.net/zlatosrebro.htm

COINS
BANKNOTES
MILITARIA
www.cbm-store.com

Pošaljite nam listu

Kovanica i novčanica koje Vam nedostaju

u kolekciji Jugoslavije, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore i Makedonije

orders.cbm.store@gmail.com www.cbm-store.com

Kovanice i novčanice

Jugoslavije, Slovenije, Hrvatske,
Bosne i Hercegovine, Srbije,
Crne Gore i Makedonije

Coins and Banknotes

of Yugoslavia, Slovenia, Croatia,
Bosnia and Herzegovina, Serbia,
Montenegro and Macedonia

1200

stranica
pages

2459

kataloških jedinica
catalog units

40

EUR + poštarina
EUR + shipping

Order now!

PRICE: 40 EUR (52 US\$) + shipping
(Dealer's discount available for orders of 10 books or more.)

SHIPPING

a) Regular mail (printed material): all countries: **8 EUR (11 US\$)**

NOTE: There is no delivery guarantee when sending by regular mail.

b) Registered mail: all countries: **16 EUR (21 US\$)**

PAYMENT METHODS

bank transfer (EU countries), PayPal (fees may apply) Western Union (fees may apply), checks (fees may apply), international postal check, cash (via registered mail)

CONTACTS

E-mail: zviscevic@gmail.com

Telephone: +385 95 858 6377

Skype: [zlatko.viscevic](https://www.skype.com/user/zlatko.viscevic)

Kraljevina Jugoslavija

Kingdom of Yugoslavia

Novčana jedinica:
1 dinar = 100 para

Monetary system:
1 dinar = 100 para

25 PARA

Kat. br. S36 (8)

(ref: M#R63)

Proba u niklu

Trial strike in Nickel

opis: kao i 8, iskovano na pločici od nikla (Ni), bez rupe, masa: 3 g; **izvor:** aukcija Maison Palombo (VI, 2008.) #769.

description: like 8, struck on Nickel planchet (Ni), without hole, weight: 3 g; **source:** Maison Palombo auction (VI, 2008.) #769.

✎	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S36	1938.	BG	-	IV	-	-	-	2.000,-

50 PARA

Kat. br. S37 (9)

(ref: M#R64)

Medaljska rotacija

Medal alignment

opis: kao i 9, rotacija: medaljska (††); **izvor:** lit#21(126).

description: like 9, alignment: medal (††); **source:** lit#21(126).

✎	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S37	1938.	BG	-	III	-	-	-	150,-

1 DINAR

Kat. br. S38 (10)

(ref: M#R65)

Medaljska rotacija

Medal alignment

opis: kao i 10, rotacija: medaljska (††); **izvor:** lit#21(127).

description: like 10, alignment: medal (††); **source:** lit#21(127).

✎	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S38	1938.	BG	-	III	-	-	-	150,-

Kat. br. S39 (10)

(ref: M#R66)

Zarotirano naličje za 90°

Rotated reverse for 90°

opis: kao i 10, naličje je u odnosu na lice zarotirano za 90°; **izvor:** lit#21(127).

description: like 10, reverse is rotated for 90°; **source:** lit#21(127).

✎	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S39	1938.	BG	-	III	-	-	-	75,-

Rezultati aukcija

Auction results

25 para 1938. (S36) aukcija Maison Palombo (VI, 2008.) #769; UNC; 1.200,-

2 DINARA

Kat. br. S40 (11)

(ref: M#R67)

Medaljerska rotacija

Medal alignment

opis: kao i 11, rotacija: medaljerska (††); **izvor:** lit#21(127). **description:** like 11, alignment: medal (††); **source:** lit#21(127).

kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S40	1938.	BG	-	III	-	-	-	150,-

10 DINARA

Kat. br. S41 (14)

(ref: KM#Pn22, M#R68)

Proba u bakru

Trial strike in Copper

opis: kao i 14, iskavano na pločici od bakra (Cu); **izvor:** lit#21(128). **description:** like 14, struck on Copper planchet (Cu); **source:** lit#21(128).

kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S41	1938.	BG	-	III	-	-	-	170,-

20 DINARA

Kat. br. S42 (15)

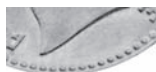
(ref: M#R28)

Bez oznake kovnice

Without mintmark

redovni primjerak, s oznakom kovnice
regular issue, with mintmark

bez oznake kovnice
without mintmark

opis: kao i 15, bez oznake kovnice ispod portreta; **izvor:** lit#21(115). **description:** like 15, without mintmark below portrait; **source:** lit#21(115).

kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S42	1931.	BG	-	IV	-	-	-	500,-

Kat. br. S43 (15)

(ref: M#R29)

Proba u bakru

Trial strike in Copper

opis: kao i 15, iskavano na pločici od bakra (Cu), masa: 12,5 g; **izvor:** lit#21(116). **description:** like 15, struck on Copper planchet (Cu); weight: 12,5 g; **source:** lit#21(116).

kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S43	1931.	BG	-	IV	-	-	-	350,-

Kat. br. S44 (15)

(ref: M#R29)

Proba u Cu-Zn

Trial strike in Cu-Zn

opis: kao i 15, iskavano na pločici od legure bakra (Cu) i cinka (Zn), masa: 11,4 g; **izvor:** lit#36. **description:** like 15, struck on Copper-Zinc planchet (Cu, Zn). Weight: 11,4 g; **source:** lit#36.

kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S44	1931.	BG	-	IV	-	-	-	350,-

Kat. br. S45 (16)

(ref: KM#Pn23)

Proba u bakru

Trial strike in Copper

opis: kao i 16, iskovano na pločici od bakra (Cu).**description:** like 16, struck on Copper planchet (Cu).

 kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S45	1938.	BG	-	IV	-	-	-	150,-

Kat. br. S46 (16)

(ref: M#R65)

Medaljska rotacija

Medal alignment

opis: kao i 16, rotacija: medaljska (††); **izvor:** lit#21(128).**description:** like 16, alignment: medal (††); **source:** lit#21(128).

 kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S46	1938.	BG	-	IV	-	-	-	500,-

Kat. br. S47 (16)

(ref: M#R66)

Zarotirano naličje za 90°

Rotated reverse for 90°

opis: kao i 16, naličje je u odnosu na lice zarotirano za 90°; **izvor:** lit#21(128).**description:** like 16, reverse is rotated for 90°; **source:** lit#21(128).

 kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S47	1938.	BG	-	III	-	-	-	150,-

50 DINARA**Kat. br. S48 (17)**

(ref: KM#Pn21, M#R35)

Proba u bronci

Trial strike in Bronze

opis: kao i 17, iskovano na pločici od bronce, obod: nazupčan; **izvor:** lit#21(117).**description:** like 17, struck on Bronze planchet, edge: milled; **source:** lit#21(117).

 kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S48	1932.	-	-	IV	-	-	-	800,-

Kat. br. S49 (17)

(ref: KM#Pn21a, M#R34)

Proba u bakru

Trial strike in Copper

opis: kao i 17, iskovano na pločici od bakra (Cu); **izvor:** lit#21(117).**description:** like 17, struck on Copper planchet (Cu); **source:** lit#21(117).

 kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S49	1932.	-	-	IV	-	-	-	800,-

Kat. br. S50 (17)

(ref: M#R33)

Teži primjerak

Heavier coin

opis: kao i 17, iskovano na pločici od srebra (Ag), masa: 22,98 g, polirana ploča; **izvor:** lit#21(117).**description:** like 17, struck on Silver planchet (Ag), weight: 22,98 g, proof; **source:** lit#21(117).

 kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S50	1932.	LO	-	IV	-	-	-	3.200,-

Korištenje kataloga

Način korištenja ovog kataloga opisan je u uvodnom dijelu. Za sve nejasnoće vezane uz korištenje ovog kataloga, možete kontaktirati autora na tel.: +385 91 727 5837 ili na e-mail: zviscevic@gmail.com

How to use this catalogue

Way how to use this catalogue is described in Introduction. For all questions regarding the use of this catalogue you can contact the author on tel.: +385 91 727 5837 or e-mail: zviscevic@gmail.com

Kat. br. S51 (17)

(ref: M#R32)

Nazupčan obod

Milled edge

opis: kao i 17, masa: 18,31 g, obod: nazupčan; **izvor:** lit#21(116).**description:** like 17, weight: 18,31 g, edge: milled; **source:** lit#21(116).

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S51	1932.	BG	-	IV	-	-	-	2.000,-

Kat. br. S52 (17)

(ref: M#R37)

Proba lica

Obverse trial strike

opis: lice kao i 17, naličje prazno, obod: gladak; **izvor:** lit#21(117).**description:** obverse like 17, reverse blank, edge: plain; **source:** lit#21(117).

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S52	1932.	LO	-	IV	-	-	-	1.000,-

Kat. br. S53 (17)

(ref: M#R36)

Dvostruki otkov

Double strike

opis: dvostruki otkov, iskovano na pločici od srebra (Ag), promjer: 37 mm, masa: 23 g; **izvor:** lit#36.**description:** double strike, struck on Silver planchet (Ag), diameter: 37 mm, weight: 23 g; **source:** lit#36.

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S53	1932.	-	-	IV	-	-	-	900,-

Kat. br. S54 (17)

(ref: M#R31)

Proba neusvojenog dizajna

Trial strike of unaccepted design

opis: slično kao i 17, manji grb, manja slova, iskovano na pločici od srebra (Ag), masa: 17 g, obod: nazupčan; **izvor:** eBay (2005.) #270038778572.**description:** similar to 17, smaller coat of arms, smaller letters, struck on Silver planchet (Ag), weight: 17 g, edge: milled; **source:** eBay (2005.) #270038778572.

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S54	1932.	-	-	V	-	-	-	3.000,-

Kat. br. S55 (17)

(ref: M#R38)

Proba kovana u Parizu

Paris trial strike

opis: slično kao i 17, slova u natpisu na licu su manja, kruna na naličju je manja, oznaka kovnice: "A"; **izvor:** lit#21(117).**description:** similar to 17, letters in obverse inscription are smaller, crown on reverse is smaller, mintmark: "A"; **source:** lit#21(117).

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S55	1932.	PA	-	IV	-	-	-	1.300,-

Kat. br. S56 (18)

(ref: KM#Pn24, M#R72)

Proba u bakru

Trial strike in Copper

opis: kao i 18, iskovano na pločici od bakra (Cu); **izvor:** lit#21(129).**description:** like 18, struck on Copper planchet (Cu); **source:** lit#21(129).

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S56	1938.	BG	-	IV	-	-	-	300,-

Kat. br. S57 (18)

Nazupčan obod

Milled edge

opis: kao i 18, obod: nazupčan; **izvor:** Bolha (2007.) #2126393.**description:** like 18, edge: milled; **source:** Bolha (2007) #2126393.

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S57	1938.	BG	-	III	-	-	-	100,-

Trgovački novac:
dukatTrade coinage:
dukat**1 DUKAT****Kat. br. S58 (19)**

(ref: M#R41)

Proba u srebru

Trial strike in Silver

opis: kao i 19, iskovano na pločici od srebra (Ag), promjer: 20,2 mm, masa: 3,49 g; **izvor:** lit#21(118).**description:** like 19, struck on Silver planchet (Ag), diameter: 20,2 mm, weight: 3,49 g; **source:** lit#21(118).

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S58	1931.	-	-	IV	-	-	-	2.000,-

Kat. br. S59 (19)

(ref: KM#TS1, M#R39)

Proba lica s natpisom
"ESSAI / Paris / 1931"Obverse trial strike with inscription
"ESSAI / Paris / 1931"**opis:** lice kao i 19, naličje prazno s natpisom: "ESSAI / Paris / 1931"; **izvor:** lit#21(118).**description:** obverse like 19, reverse blank with inscription: "ESSAI / Paris / 1931"; **source:** lit#21(118).

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S59	1931.	-	-	V	-	-	-	3.000,-

Kat. br. S60 (19)

(ref: M#R40)

Proba lica na većoj pločici

Obverse trial strike on larger planchet

opis: lice kao i 19, naličje prazno, iskovano na većoj, nepravilnoj pločici, promjer: 25,3 mm, masa: 2,22 g; **izvor:** lit#5.**description:** obverse like 19, reverse blank, struck on larger, irregular planchet, diameter: 25,3 mm, weight: 2,22 g; **source:** lit#5.

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S60	-	-	-	V	-	-	-	2.500,-

Kat. br. S61 (19)

(ref: M#R42b)

Latinska rotacija

Coin alignment

opis: kao i 19, rotacija: latinska (↑↓); **izvor:** lit#21(118). **description:** like 19, alignment: coin (↑↓); **source:** lit#21(118).

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S61	1931.	-	-	IV	-	-	-	800,-

Kat. br. S62 (19)

(ref: M#R42a)

Zarotirano naličje za 120°

Rotated reverse for 120°

opis: kao i 19, naličje je u odnosu na lice zarotirano za 120°; **izvor:** lit#21(118). **description:** like 19, reverse is rotated for 120°; **source:** lit#21(118).

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S62	1931.	-	-	IV	-	-	-	800,-
☐	S62	1932.	-	-	IV	-	-	-	800,-

Kat. br. S63 (19)

(ref: M#R47)

Hibrid

Mule

opis: lice kao 19, naličje kao 20; **izvor:** lit#21(119). **description:** obverse like 19, reverse like 20; **source:** lit#21(119).

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S63	1931.	-	-	V	-	-	-	6.500,-

Kat. br. S64 (20)

(ref: M#R48)

Hibrid

Mule

opis: lice kao 20, naličje kao 19; **izvor:** lit#21(119). **description:** obverse like 20, reverse like 19; **source:** lit#21(119).

✂	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S64	1931.	-	-	V	-	-	-	5.500,-

Rezultati aukcija

Auction results

1 dukat 1931. (S64) aukcija H.D. Rauch (LXXXIII, 2008.) #1367; UNC; 5.000,-

4 DUKATA

Kat. br. S65 (21)

(ref: KM#15.2, M#R49)

Bez oznake kovnice

Without mintmark

redovni primjerak, s oznakom kovnice
regular issue, with mintmarkbez oznake kovnice
without mintmark**opis:** kao i 21, bez oznake kovnice ispod portreta; **izvor:** lit#21(120).**description:** like 21, without mintmark below portraits; **source:** lit#21(120).

🔪	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S65	1931.	BG	-	IV	-	-	-	5.500,-

Kat. br. S66 (21)

(ref: M#R56)

Proba lica

Obverse trial strike

opis: lice kao i 21, naličje prazno, otkovano na pločici od zlata (Au); **izvor:** lit#21(121).**description:** obverse like 21, reverse blank, struck on Golden planchet (Au); **source:** lit#21(121).

🔪	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S66	1931.	-	-	IV	-	-	-	5.500,-

Kat. br. S67 (21)

(ref: KM#TS5, M#R50)

Proba lica u platini

Obverse trial strike in Platinum

opis: lice kao i 21, naličje prazno, iskovano na pločici od platine (Pt), promjer: 40 mm; **izvor:** lit#21(120).**description:** obverse like 21, reverse blank, struck on Platinum planchet (Pt), diameter: 40 mm; **source:** lit#21(120).

🔪	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S67	1931.	-	-	V	-	-	-	10.000,-

Kat. br. S68 (21)

(ref: KM#TS3, M#R51)

Proba lica u bronci

Obverse trial strike in Bronze

opis: lice kao i 21, naličje prazno, iskovano na pločici od bronce; **izvor:** lit#21(120).**description:** obverse like 21, reverse blank, struck on Bronze planchet; **source:** lit#21(120).

🔪	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S68	1931.	-	-	IV	-	-	-	1.800,-

Tržišne vrijednosti numizmatičkog materijala

Ovdje prikazane vrijednosti nisu "točne" tržišne cijene, budući da je tržište dinamična kategorija i cijene se mijenjaju od vremena do vremena u skladu sa ponudom i potražnjom.

Ovdje prikazane vrijednosti su samo orijentir kod trgovine numizmatičkim materijalom.

Normalno je za očekivati da će Vam za materijal koji prodajete trgovcu biti ponuđena manja cijena od one po kojoj trgovac taj isti materijal prodaje.

Market values of numismatic items

Values listed here are not "exact" market prices due to the fact that market is a dynamic category and prices change from time to time in accordance with supply and demand.

Values listed here are only the guide when you buying or selling numismatic items.

It is common that the price for items you offer for sale to the dealer will be lower than the price that dealer has for the same items when selling.

Kat. br. S69 (21)

(ref: KM#TS2, M#R55a)

Proba lica s natpisom
"ESSAI / Paris / 1931", lakšaObverse trial strike with inscription
"ESSAI / Paris / 1931", lighter**opis:** lice kao i 21, naličje prazno s natpisom:
"ESSAI / Paris / 1931", promjer: 39,5 mm, masa:
14,8 g; **izvor:** lit#21(121).**description:** obverse like 21, reverse blank with
inscription: "ESSAI / Paris / 1931", diameter:
39,5 mm, weight: 14,8 g; **source:** lit#21(121).

kat. br.	god.	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ S69	1931.	PA	-	V	-	-	-	7.000,-

Kat. br. S70 (21)

(ref: M#R55b)

Proba lica s natpisom
"ESSAI / Paris / 1931", težaObverse trial strike with inscription
"ESSAI / Paris / 1931", heavier**opis:** lice kao i 21, naličje prazno s natpisom:
"ESSAI / Paris / 1931", promjer: 39,5 mm, masa:
15,1 g; **izvor:** lit#21(121).**description:** obverse like 21, reverse blank with
inscription: "ESSAI / Paris / 1931", diameter:
39,5 mm, weight: 15,1 g; **source:** lit#21(121).

kat. br.	god.	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ S70	1931.	PA	-	V	-	-	-	7.000,-

8 DUKATA**Kat. br. S71**

(ref: KM#TS6, M#R60)

Proba lica

Obverse trial strike

opis: lice kao i 21, naličje prazno, masa:
30,61 g; **izvor:** lit#21(121).**description:** obverse like 21, reverse blank,
weight: 30,61 g; **source:** lit#21(121).

kat. br.	god.	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ S71	1931.	PA	-	V	-	-	-	8.000,-

Kat. br. S72

(ref: M#R58)

Proba lica s natpisom "ESSAI"

Obverse trial strike with inscription "ESSAI"

opis: lice kao i 21, naličje prazno s natpisom:
"ESSAI", masa: 30,55 g; **izvor:** lit#21(121).**description:** obverse like 21, reverse blank with
inscription: "ESSAI", weight: 30,55 g; **source:**
lit#21(121).

kat. br.	god.	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ S72	1931.	PA	-	V	-	-	-	8.000,-

Vaše mišljenje, prijedlozi, komentari... Vaše mišljenje, prijedloge, komentare i kritike vezane
uz ovaj katalog možete slobodno poslati na e-mail:
zviscevic@gmail.com**Your opinion , suggestions, comments...**Your opinion, suggestions, comments and critics about
this catalog you can send freely to e-mail:
zviscevic@gmail.com

Kat. br. S73

(ref: M#R57)

Proba lica s natpisom
"ESSAI / Paris / 1931", lakšaObverse trial strike with inscription
"ESSAI / Paris / 1931", lighter**opis:** lice kao i 21, naličje prazno s natpisom:
"ESSAI / Paris / 1931", masa: 30,55 g; **izvor:**
lit#21(121).**description:** obverse like 21, reverse blank with
inscription: "ESSAI / Paris / 1931", weight:
30,55 g; **source:** lit#21(121).

✎	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S73	1931.	PA	-	V	-	-	-	8.000,-

Kat. br. S74

(ref: KM#TS7, M#R59)

Proba lica s natpisom
"ESSAI / Paris / 1931", težaObverse trial strike with inscription
"ESSAI / Paris / 1931", heavier**opis:** lice kao i 21, naličje prazno s natpisom:
"ESSAI / Paris / 1931", masa: 30,61 g; **izvor:**
lit#21(121).**description:** obverse like 21, reverse blank with
inscription: "ESSAI / Paris / 1931", weight:
30,61 g; **source:** lit#21(121).

✎	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S74	1931.	PA	-	V	-	-	-	8.000,-

12 DUKATA**Kat. br. S75**

(ref: KM#TS8, M#R61)

Proba lica s natpisom
"ESSAI / Paris / 1931", lakšaObverse trial strike with inscription
"ESSAI / Paris / 1931", lighter**opis:** lice kao i 21, naličje prazno s natpisom:
"ESSAI / Paris / 1931", masa: 45,875 g; **izvor:**
lit#21(122).**description:** obverse like 21, reverse blank with
inscription: "ESSAI / Paris / 1931", weight:
45,875 g; **source:** lit#21(122).

✎	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S75	1931.	PA	-	V	-	-	-	8.500,-

Kat. br. S76

(ref: KM#TS8, M#R61)

Proba lica s natpisom
"ESSAI / Paris / 1931", težaObverse trial strike with inscription
"ESSAI / Paris / 1931", heavier**opis:** lice kao i 21, naličje prazno s natpisom:
"ESSAI / Paris / 1931", masa: 46,45 g; **izvor:**
lit#21(122).**description:** obverse like 21, reverse blank with
inscription: "ESSAI / Paris / 1931", weight: 46,45
g; **source:** lit#21(122).

✎	kat. br.	god.:	kovnica:	emisija:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S76	1931.	PA	-	V	-	-	-	8.500,-

Tržišne vrijednosti zlatnika i srebrnjaka

Tržišne vrijednosti zlatnika i srebrnjaka ovise o kretanju cijena srebra i zlata na svjetskom tržištu.

Ovdje napisane vrijednosti izrađene su u skladu s tržišnim cijenama zlata i srebra u vrijeme pisanja knjige (lipanj 2011.): zlato (Au) = 34 EUR / g; srebro (Ag) = 0,80 EUR / g.

Dnevne cijene zlata i srebra možete pogledati na: www.hrvatskanumizmatika.net/zlatosrebro.htm**Market values of gold and silver coins**

Market values of gold and silver coins depends of the silver and gold market prices.

Values listed here are in accordance with gold and silver market prices on the date of writing of this book (June 2011). Gold (Au) = 34 EUR / g; Silver (Ag) = 0,80 EUR / g.

Daily gold and silver prices you can see on: www.hrvatskanumizmatika.net/zlatosrebro.htm

Izvori

Literatura

1. Bačić Fratrić, Ante, **Sjaj i bijeda jugoslavenske numizmatike / Lustre and Misery of Yugoslavian Numismatics**, Obol, br. 37, HND, Zagreb, 1985.
2. Bačić Fratrić, Ante, **Tko je kriv da prigodni novac za sinjsku alku kasni dvije godine? / Who is Responsible for the Two Year Waiting of Sinjska Alka Coins?**, Obol, br. 39, HND, Zagreb, 1987.
3. Brzić, Aleksandar N., **Jugoslavenske punce na jugoslovenskom, austrougarskom i drugom zlatnom novcu / Yugoslavian Countermarks on Yugoslavian, Austro-Hungarian and Other Gold Coins**, dinar, br. 15, SND, Beograd, 2000.
4. Brzić, Aleksandar N. i Denk, Roswitha, **Nekoliko važnih rariteta moderne srpske, crnogorske i jugoslovenske numizmatike iz kolekcije numizmatičkog kabineta umetničko-istorijskog muzeja (Kunsthistorisches Museum) u Beču / Few Important Numismatic Rarities of Serbia, Montenegro and Yugoslavia from Collection of Art and History Museum in Vienna**, dinar, br. 23, SND, Beograd, 2004. (I) i dinar, br. 24, SND, Beograd, 2005. (II)
5. Brzić, Aleksandar N., Emmerig, Hubert i Mandić, Ranko, **Neobjavljene probe našeg metalnog novca iz zaostavštine medaljera Stefana Švarca / Unpublished Trial-Strikes of Our Coins Made by Stephan Schwartz**, dinar, br. 20, SND, Beograd, 2003.
6. Cuhaj, George, **2010 Standard Catalog of World Coins 1901-2000**, Krause Publications, 37. izdanje, Iola, 2009.
7. Cuhaj, George, **2010 Standard Catalog of World Coins 2001-Date**, Krause Publications, 4. izdanje, Iola, 2009.
8. Gvozdanović, Nenad, **Bilješke iz jugoslavenske numizmatike 1918-1980 / Notes from the Yugoslavian Numismatics 1918-1980**
9. Gvozdanović, Nenad, **Dokle tako? Osvrt na politiku izdavanja našeg jubilarnog "novca" / For How Long? Review of Our Coin Issuing Policy**, Obol, br. 36, HND, Zagreb, 1984.
10. Gvozdanović, Nenad, **Jugoslavija 1918-1990 - izdanja u metalu / Yugoslavia 1918-1990 - Metal Issues**, Numizmatički vjesnik, br. 13, Dalmatinsko numizmatičko društvo, Split, 1992.
11. Habuš, Zvonimir, **Pregled kovanja zlatnog novca i zlatnom novcu sličnih tvorevina Jugoslavije u periodu 1918-1941 godine / Overview of Gold Coins of Yugoslavia 1918-1941**, Numizmatički vjesnik, br. 2, Dalmatinsko numizmatičko društvo, Split, 1981.
12. Hadži-Pešić, Jovan, **Novac Kraljevine Jugoslavije 1918-1941 / Money of Kingdom of Yugoslavia 1918-1941**, Narodna banka Jugoslavije, 1. izdanje, Beograd, 1995.
13. Hadži-Pešić, Jovan, **Novac Jugoslavije 1944-1992 / Money of Yugoslavia 1944-1992**, Narodna banka Jugoslavije, 1. izdanje, Beograd, 1995.
14. Hadži-Pešić, Jovan, **Novac Savezne Republike Jugoslavije 1992-1996 / Money of Federal Republic of Yugoslavia 1992-1996**, Narodna banka Jugoslavije, 1. izdanje, Beograd, 1999.
15. I. D., **Nepoznati otkovi 50 dinara iz 1932. godine / Unknown Strikes of 50 dinara 1932 Coins**, Obol, br. 35, HND, Zagreb, 1983.
16. Ješe, Simon, Čop, Vitomir, Podržaj Tone i Zavrl, Alojz, **Katalog kovanog novca Jugoslavije 1920-1988 / Catalog of Yugoslavian Coins 1920-1988**, vlastita naklada, 1. izdanje, Kranj-Ljubljana, 1988.
17. Manara, Enrico, **Jugoslovenski dukati / Yugoslavian Ducats**, dinar, br. 3, SND, Beograd, 1996.
18. Mandić, Ranko, **Katalog metalnog novca Jugoslavije i Jugoslovenskih zemalja 1700-1994 / Catalog of Coins of Yugoslavia and Yugoslavian Lands**, Balcan Numismatic Heritage, 3. izdanje, Beograd, 1995.
19. Mandić, Ranko, **1 dukat 1931 - retka varijanta / 1 Dukat 1931 - Rare Variety**, dinar, br. 3, SND, Beograd, 1996.
20. Mandić, Ranko, **Jugoslovenski katalog metalnog novca / Yugoslavian Coin Catalog**, vlastita naklada, 2. izdanje, Beograd, 1988.
21. Mandić, Ranko, **Metalni novac Srbije, Crne Gore i Jugoslavije sa dodatkom: Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Makedonija i Slovenija / Coins of Serbia, Montenegro and Yugoslavia with Appendix: Bosnia and Herzegovina, Croatia, Macedonia and Slovenia**, SND, 4. izdanje, Beograd, 2006.
22. Mandić, Ranko, **Metalni novac SR Jugoslavije / Coins of FR Yugoslavia**, dinar, br. 19, SND, Beograd, 2002.
23. Matić, Branko, **Jugoslavenski prigodni novac iz neplemenitih metala kovan poslije 1945. godine / Yugoslavian Non-Bullion Commemorative Coins Minted after 1945**, Obol, br. 35, HND, Zagreb, 1983.
24. Matić, Branko, **Jugoslavenski prigodni novac iz neplemenitih metala kovan poslije 1945. godine (2) / Yugoslavian Non-Bullion Commemorative Coins Minted after 1945**, Obol, br. 36, HND, Zagreb, 1984.
25. Matić, Branko, **Jugoslavenski prigodni srebrni novac kovan poslije 1945. godine / Yugoslavian Silver Commemorative Coins Minted after 1945**, Obol, br. 35, HND, Zagreb, 1983.
26. Matić, Branko, **Jugoslavenski prigodni srebrni novac kovan poslije 1945. godine (2) / Yugoslavian Silver Commemorative Coins Minted after 1945**, Obol, br. 36, HND, Zagreb, 1984.

27. Mihailović, Vojislav, **Neki specijaliteti jugoslovenskog kovanog novca iz 1953. i 1955. godine / Yugoslavian Trial-Strike Coins from 1953 and 1955**, Numizmatičar, br. 14, SND, Beograd, 1991.
28. Mihailović, Vojislav, **Neki specijaliteti naše moderne numizmatike / Some Special Issues of Our Modern Numismatics**, Numizmatičar, br. 15, SND, Beograd, 1992.
29. Mihailović, Vojislav, **Neki specijaliteti naše moderne numizmatike / Some Special Issues of Our Modern Numismatics**, Numizmatičar, br. 17, SND, Beograd, 1994.
30. Nikolić, Dragan, **Novi dinar / New Dinar**, dinar, br. 16, SND, Beograd, 2001.
31. Nohthig, Vladimir, **Probni otkov 10 para iz 1920. godine / 10 Para 1920 Trial-Strike**, Obol, br. 41, HND, Zagreb, 1989.
32. Potočnik, Andrej i Štiblar, Stanislav, **Denar na Slovenskem / Money in Slovenia**, Masta trade, 2. izdanje, Ljubljana, 2008.
33. redakcija "dinara", **Prigodni kovani novac povodom 140. godišnjice rođenja Nikole Tesle / Nikola Tesla Commemorative Coins**, dinar, br. 3, SND, Beograd, 1996.
34. redakcija "dinara", **1 dinar 1945 - Al proba / 1 Dinar 1945 - Trial-Strike in Aluminum**, dinar, br. 3, SND, Beograd, 1996.
35. redakcija "dinara", **Reversne predstave na poslednjim kovanicama SR Jugoslavije / Reverses of Last FR Yugoslavian Coins**, dinar, br. 20, SND, Beograd, 2003.
36. redakcijski tekst, **Članovi nam javljaju / Reports from Our Members**, Obol, br. 38, HND, Zagreb, 1986.
37. Trbojević, Vjekoslav, **Tipična greška na kovanici od 5 dinara iz 1971. godine / Common Error on 5 Dinara Coin Dated 1971**, dinar, br. 24, SND, Beograd, 2005.
38. Ugrčić, Miodrag, **Novac u Jugoslaviji za vreme Drugog svetskog rata / Money in Yugoslavia During World War II**, Jugoslovenski pregled, 1. izdanje, Beograd, 2000.
39. Ugrčić, Miodrag, **Novčani sistem Jugoslavije / Yugoslavian Monetary System**, Zavod za izdavanje udžbenika SR Srbije, 1. izdanje, Beograd, 1967.

Internet stranice

Web pages

1. **Aukcije.hr** (www.aukcije.hr)
2. **Bolha** (www.bolha.com)
3. **Coin Archives** (www.coinarchives.com)
4. **Don's World Coin Gallery** (www.ordcoingallery.com)
5. **eBay** (www.ebay.com)
6. **MC Search** (www.mcsearch.info)
7. **Molotok** (www.molotok.ru)
8. **NDS Forum** (ndsnumizmatika.mojforum.si)
9. **Numizmatik** (www.numizmatik.ru)
10. **Sixbid** (www.sixbid.com)

Aukcije

Auctions

1. **Barac-Pervan** (www.barper.com) - aukcija Barac-Pervan
2. **Bowers and Merena** (www.bowersandmerena.com) - aukcija Bowers and Merena
3. **Fritz Rudolf Künker** (www.kuenker.de) - aukcija Fritz Rudolf Künker
4. **H. D. Rauch** (www.hdrauch.com) - aukcija H. D. Rauch
5. **Hess-Divo** (www.hessdivo.com) - aukcija Hess-Divo
6. **Ira & Larry Goldberg** (www.goldbergcoins.com) - aukcija Ira & Larry Goldberg
7. **Maison Palombo** (www.maison-palombo.com) - aukcija Maison Palombo
8. **Martí Hervera & Soler y Llach** (www.subastashervera.com) - aukcija Martí Hervera & Soler y Llach
9. **Ponterio & Associates** - aukcija Ponterio & Associates
10. **St. James** - aukcija St. James
11. **Stack's** (www.stacks.com) - aukcija Stack's
12. **Teutoburger Münzauktion** (www.teutoburger-muenzauktion.de) - aukcija Teutoburger Münzauktion

Novčanice
JUGOSLAVIJE

Banknotes of
YUGOSLAVIA

100

FAKSIKOPIRANJE I ILLUSTRACIJE KAZNE SE PO PROPISIMA KRIVIČNO
ZAKONIKA KOJI VRIJEDJE ZA KRIVIČE ZLOČ. PROJEKTOVANJE I ILLUSTRACIJE

Novčanice Jugoslavije

Banknotes of Yugoslavia

Jugoslavija je kao država postojala od 1918. do svog raspada 1991. godine. Od 1992. godine postoji Savezna Republika Jugoslavija, nova država koju su činile samo Srbija i Crna Gora. Promjene političkih sistema, kao i promjene u nazivu i obilježjima te države dovele su i do velikog broja različitih izdanja novčanica.

Yugoslavia as a country existed since 1918 until its dissolution in 1991. In 1992 new country was founded with almost the same name – Federal Republic of Yugoslavia which consisted of Serbia and Montenegro only. Often changes of political systems, country names and symbols resulted with many different banknotes issues.

Potpisi na novčanicama

Signatures on banknotes

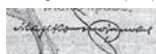
dr. Momčilo Ninčić (SHS)

dr. Kosta Kumanudi (SHS)

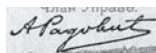
dr. Dragutin K. Protić (SHS)

Marko Stojanović (SHS)

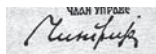
Đorđe Vajfert (SHS)

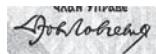
Andrija Radović (KJ)

Ignjat J. Bajloni (KJ)

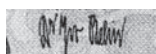
dr. Melko Čingrija (KJ)

dr. Jovan Lovčević (KJ)

dr. Milan Radosavljević (KJ)

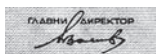
dr. Ivo Belin (KJ)

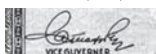
dr. Juraj Šutej (KJ)

Dobrovoje Lazarević (KJ)

A. Vasić (FNRJ)

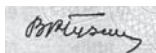
A. Vasić (FNRJ)

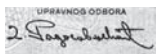
Tanasije Zdravković (FNRJ)

Marijan Dermastija (FNRJ)

Vojin Guzina (FNRJ)

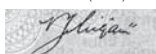
D. Radosavljević (FNRJ)

Lavoslav Dolinšek (FNRJ)

Isak Sion (SFRJ)

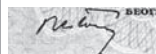
Nikola Miljanić (SFRJ)

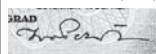
Nikola Miljanić (SFRJ)

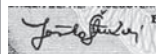
Borivoje Jelić (SFRJ)

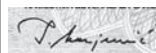
Branislav Čolanović (SFRJ)

Ivo Perišin (SFRJ)

Joško Štrukelj (SFRJ)

Ilija Marjanović (SFRJ)

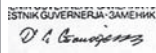
Ksente Bogoev (SFRJ)

Miodrag Veljković (SFRJ)

Radovan Makić (SFRJ)

dr. Slobodan Stanojević (SFRJ)

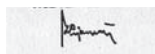
Dušan Vlatković (SFRJ)

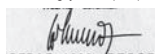
Mitija Gaspari (SFRJ)

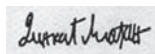
Dušan Vlatković (SRJ)

Vuk Ognjanović (SRJ)

Borivoje Atanacković (SRJ)

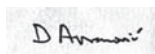
Mladan Dinkić (SRJ)

Božidar Gazivoda (SRJ)

Božidar Gazivoda (SRJ)

Dragoslav Avramović (SRJ)

SHS - Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca (Kingdom of the Serbs, Croats and Slovenes)

KJ - Kraljevina Jugoslavija (Kingdom of Yugoslavia)

FNRJ - Federativna Narodna Republika Jugoslavija (Federal People's Republic of Yugoslavia)

SFRJ - Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija (Socialist Federal Republic of Yugoslavia)

SRJ - Savezna Republika Jugoslavija (Federal Republic of Yugoslavia)

Kraljevina Jugoslavija

Kingdom of Yugoslavia

Novčana jedinica:
1 dinar = 100 para

Monetary system:
1 dinar = 100 para

10 DINARA

Kat. br. 15

(ref: P#26, BB#Y27)

Optjecajno izdanje

Circulation issue

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 126 x 79 mm; **boje:** plava, crvena, zelena; **zaštitni elementi:** vodoznak;
tiskara: Zavod za izradu novčanica, Beograd; **u optjecaju:** 21.01.1931. – 04.05.1936.;
opis: bista Srbija, potpisi, serijski broj / državni grb; **autori:** Clement Serveau i Emile Deloche

	kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	15	01.12.1929.	redovan serijski broj	II	70,-	120,-	250,-	500,-

Primjerci ove novčanice u najvišim stupnjevima | High grade banknotes are rare.
očuvanosti su rijetki.

Specijaliteti: S24**Literatura:** #14(115-116), #20(80), #26(91), #33(82), #36(93)

Rezultati aukcija

Auction results

10 dinara 01.12.1929. (15) aukcija SND (X, 2008.) #210; UNC; 398,-

COINS
BANKNOTES
MILITARIA
www.cbm-store.com

We sell, buy and trade

World banknotes

orders.cbm.store@gmail.com

www.cbm-store.com

Kat. br. 16

(ref: P#35, BB#Y36)

Optjecajno izdanje

Circulation issue

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 128 x 72 mm; **boje:** zelena, crna; **zaštitni elementi:** vodonaznak; **tiskara:** Zavod za izradu novčanica, Beograd; **u optjecaju:** 08.04.1941. – 02.04.1942.; **opis:** kralj Petar II Karađorđević, Mostarski most, potpisi, serijski broj / ženski lik; **autori:** Paja Jovanović i Veljko Andrejević Kun

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ 16.1	22.09.1939.	redovan serijski broj	I	2,-	7,-	15,-	25,-
□ 16.2	22.09.1939.	specimen	III	-	-	-	50,-

Specimeni (16.2) imaju redovan serijski broj i pretilsak "SPECIMEN" (na seriji Г.0832). Autentičnost specimena nije potvrđena.

Specimen banknotes (16.2) have regular serial number and overprint "SPECIMEN" (on series Г.0832). Authenticity of specimens is not confirmed.

Literatura: #14(171-173), #20(84), #26(101), #33(91), #36(103), #49(40)

20 DINARA

Kat. br. 17

(ref: P#30, BB#Y34)

Optjecajno izdanje

Circulation issue

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 137 x 81 mm; **boje:** smeđa, plava, zelena; **zaštitni elementi:** papir s vlaknima; **tiskara:** Zavod za izradu novčanica, Beograd; **u optjecaju:** 08.04.1941. – 02.04.1942.; **opis:** kralj Petar II Karađorđević, potpisi, serijski broj / ženski lik; **autori:** Vojislav Đokić, Panta Stojčević i Veljko Andrejević Kun

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ 17.1	06.09.1936.	redovan serijski broj	I	1,-	5,-	10,-	15,-
□ 17.2	06.09.1936.	specimen	III	-	-	-	60,-

Specimeni (17.2) imaju redovan serijski broj i pretilsak "SPECIMEN" (na serijama I.1822 i I.1823). Autentičnost specimena nije potvrđena.

Specimen banknotes (17.2) have regular serial number and overprint "SPECIMEN" (on series I.1822 and I.1823). Authenticity of specimens is not confirmed.

Literatura: #14(167-169), #20(83), #26(99), #33(89), #36(101), #47, #49(40)

www.Serbia-Money.ru

Online gallery of Serbian and ex-Yugoslavian banknotes

50 DINARA

Kat. br. 18

(ref: P#28, BB#Y29)

Optjecajno izdanje

Circulation issue

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 149 x 94 mm; **boje:** smeđa, žuta, plava; **zaštitni elementi:** vodoznak; **tiskara:** Zavod za izradu novčanica, Beograd; **u optjecaju:** 08.04.1941. – 02.04.1942.; **opis:** kralj Aleksandar Karadorđević, Boka Kotorska, potpisi, serijski broj / kraljević Marko na konju, državni grb; **autori:** Panta Stojićević i Veljko Andrejević Kun

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ 18.1	01.12.1931.	redovan serijski broj	I	1,-	2,-	5,-	15,-
□ 18.2	01.12.1931.	nulta serija	IV	-	-	-	80,-
□ 18.3	01.12.1931.	specimen	III	-	-	-	50,-

Nulta serija ima serijski broj: O.000 000.

Specimeni (18.3) imaju redovan serijski broj i pretpisak "SPÉCIMEN" (na seriji A.0001). Autentičnost specimena nije potvrđena.

Zero series has serial number: O.000 000.

Specimen banknotes (18.3) have regular serial number and overprint "SPÉCIMEN" (on series A.0001). Authenticity of specimens is not confirmed.

Specijaliteti: S26, S27, S28, S29, S30, S31, S32, S33**Literatura:** #14(159-162), #20(81), #26(94), #33(84), #36(96), #49(40)

Rezultati aukcija

Auction results

50 dinara 01.12.1931. (18.1) aukcija SND (X, 2008.) #214; UNC; 11,-

COINS
BANKNOTES
MILITARIA
www.cbm-store.com

Pošaljite nam listu

Kovanica i novčanica koje Vam nedostaju

u kolekciji Jugoslavije, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore i Makedonije

orders.cbm.store@gmail.com

www.cbm-store.com

100 DINARA

Kat. br. 19

(ref: P#27, BB#Y28)

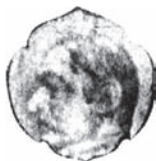
Optjecajno izdanje

Circulation issue

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 168 x 98 mm; **boje:** ljubičasta, plava, smeđa, žuta, crvena; **zaštitni elementi:** vodoznak; **tiskara:** Zavod za izradu novčanica, Beograd; **u optjecaju:** 21.01.1931. – 10.07.1941.; **opis:** alegorija Srbije, panorama Beograda, serijski broj, potpisi / seljak / lađe, državni grb; **autori:** Gustave Fraipont, Emile Deloche i Rita

(19.1)
vodoznak Miloš Obrenović
watermark Miloš Obrenović

(19.2)
vodoznak kralj Aleksandar Karađorđević
watermark king Aleksandar Karađorđević

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ 19.1	01.12.1929.	vodoznak Miloš Obrenović	II	2,-	7,-	25,-	50,-
☐ 19.2	01.12.1929.	vodoznak kralj Aleksandar	I	1,-	3,-	7,-	15,-
☐ 19.3	01.12.1929.	specimen	III	-	-	-	50,-

Novčanice sa vodoznakom kralj Aleksandar Karađorđević (19.2) puštene su u optjecaj 01.11.1937. Specimeni (19.3) imaju redovan serijski broj i pretsak "SPECIMEN" (na seriji I.1537). Autentičnost specimeni nije potvrđena.

Banknotes with watermark king Aleksandar Karađorđević (19.2) were released to circulation on 01.11.1937.

Specimen banknotes (19.3) have regular serial number and overprint "SPECIMEN" (on series I.1537). Authenticity of specimens is not confirmed.

Literatura: #14(116), #20(80-81), #26(92-93), #33(83), #36(94)

Rezultati aukcija

Auction results

100 dinara 15.07.1934. (20.1) aukcija SND (X, 2008.) #217; UNC; 47,-

Custom and personalized
fantasy & novelty banknotes.

Fantasy & Novelty Banknotes

www.coins-medals-tokens.com

Kat. br. 20

(ref: P#31, BB#Y31)

Optječajno izdanje

Circulation issue

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 164 x 96 mm; **boje:** plava, crvena, smeđa, žuta, zelena; **zaštitni elementi:** vodoznak; **tiskara:** Zavod za izradu novčanica, Beograd; **u optjecaju:** 08.04.1941. – 10.07.1941.; **opis:** žena i sokolac, crkva, serijski broj, potpisi / Dubrovnik, državni grb; **autori:** Vasa Pomorišac, Panta Stojičević i Veljko Andrejević Kun

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
20.1	15.07.1934.	redovan serijski broj	II	10,-	20,-	30,-	45,-
20.2	15.07.1934.	specimen	III	-	-	-	70,-

Specimeni (20.2) imaju redovan serijski broj i pretsak "SPECIMEN" (na seriji T.0001). Autentičnost specimena nije potvrđena.

Postoje varijante u boji novčanice: (a) normalni primjerak (okvir novčanice na naličju je u plavoj boji, nebo iznad crkve na licu je plave boje), (b) ljubičasti okvir (na naličju) i (c) smeđe nebo (iznad crkve na licu).

Specimen banknotes (20.2) have regular serial number and overprint "SPECIMEN" (on series T.0001). Authenticity of specimens is not confirmed.

Varieties of color exist: (a) normal banknote (banknote frame on reverse is in blue color, sky above church on obverse is in blue color), (b) purple frame (on reverse) and (c) brown sky (above church on obverse).

Literatura: #14(162-165), #20(82), #26(96), #33(86), #36(94-95), #40, #45, #49(40)

500 DINARA

Kat. br. 21

(ref: P#32, BB#Y32)

Optječajno izdanje

Circulation issue

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 183 x 113 mm; **boje:** zelena, plava, crvena; **zaštitni elementi:** vodoznak; **tiskara:** Zavod za izradu novčanica, Beograd; **u optjecaju:** 01.01.1937. – 10.07.1941.; **opis:** kralj Petar II. Karađorđević, državni grb, serijski broj, potpisi / zetelice; **autori:** Omer Mujadžić i Veljko Andrejević Kun

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
21.1	06.09.1935.	redovan serijski broj	I	5,-	10,-	25,-	60,-
21.2	06.09.1935.	specimen	III	-	-	-	100,-

Specimeni (21.2) imaju redovan serijski broj i pretsak "SPECIMEN" (na serijama I.0018 i Ф.0288). Autentičnost specimena nije potvrđena.

Specimen banknotes (21.2) have regular serial number and overprint "SPECIMEN" (on series I.0018 and Ф.0288). Authenticity of specimens is not confirmed.

Literatura: #14(137-141), #20(82), #26(97), #33(87), #36(99)

1.000 DINARA

Kat. br. 22

(ref: P#29, BB#Y30)

Optjecajno izdanje

Circulation issue

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 195 x 126 mm; **boje:** smeđa, žuta, siva, plava; **zaštitni elementi:** vodoznak; **tiskara:** Zavod za izradu novčanica, Beograd; **u optjecaju:** 01.01.1933. – 11.06.1941.; **opis:** kraljica Marija Karađorđević, serijski broj, potpisi / dvije djevojke, državni grb; **autori:** Paja Jovanović i Emile Deloche

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ 22.1	01.12.1931.	redovan serijski broj	I	1,-	3,-	8,-	25,-
□ 22.2	01.12.1931.	bez serijskog broja	V	-	-	-	LC
□ 22.3	01.12.1931.	specimen	III	-	-	-	100,-

Specimeni (22.3) imaju redovan serijski broj i pretilsak "SPECIMEN" (na seriji C.0605). Autentičnost specimena nije potvrđena.

Specimen banknotes (22.3) have regular serial number and overprint "SPECIMEN" (on series C.0605). Authenticity of specimens is not confirmed.

Literatura: #14(119-126), #20(81), #26(95), #33(85), #36(97)

Specijaliteti: S38

Kat. br. 23

(ref: P#33, BB#Y33)

Nije izdana

Not issued

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 190 x 122 mm; **boje:** smeđa, žuta, siva, plava; **zaštitni elementi:** vodoznak; **tiskara:** Zavod za izradu novčanica, Beograd; **opis:** konjanici, državni grb, potpisi, serijski broj / radnik, ribar i most; **autori:** Vasa Pomorišac i Veljko Andrejević Kun

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ 23.1	06.09.1935.	redovan serijski broj	III	80,-	130,-	250,-	550,-
□ 23.2	06.09.1935.	specimen	III	-	-	-	150,-

Specimeni (23.2) imaju redovan serijski broj i pretilsak "SPECIMEN" (na seriji A.0001). Autentičnost specimena nije potvrđena.

Specimen banknotes (23.2) have regular serial number and overprint "SPECIMEN" (on series A.0001). Authenticity of specimens is not confirmed.

Literatura: #14(165-167), #20(82-83), #26(98), #33(88), #36(100), #49(40)

10.000 DINARA

Kat. br. 24

(ref: P#34, BB#Y35)

Nije izdana

Not issued

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 218 x 140 mm; **boje:** smeđa, žuta, siva, plava; **zaštitni elementi:** vodoznak;
tiskara: Zavod za izradu novčanica, Beograd; **opis:** kralj Petar II. Karadorđević, državni grb, potpisi,
 serijski broj / seljak i seljanka; **autori:** Vojislav Đokić, Panta Stojčević i Veljko Andrejević Kun

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
□ 24.1	06.09.1936.	redovan serijski broj	III	250,-	400,-	800,-	2.000,-
□ 24.2	06.09.1936.	specimen	IV	-	-	-	500,-

Specimeni (24.2) imaju redovan serijski broj i pretsak "SPECIMEN" (na seriji Л.0065). Autentičnost specimena nije potvrđena.

Specimen banknotes (24.2) have regular serial number and overprint "SPECIMEN" (on series Л.0065). Authenticity of specimens is not confirmed.

Literatura: #14(169-171), #20(83-84), #26(100), #33(90), #36(102), #41, #47, #49(39)

Rezultati aukcija

Auction results

- 1.000 dinara 06.09.1935. (23.1) aukcija Bowers and Merena (Baltimore Auction, 2009.) #7222; UNC; 551,-
 1.000 dinara 06.09.1935. (23.1) aukcija Barac-Pervan (IX, 2008.) #172; UNC;-; 449,-
 1.000 dinara 06.09.1935. (23.1) aukcija SND (X, 2008.) #220; XF; 236,-
 10.000 dinara 06.09.1936. (24.1) Barac-Pervan (IX, 2008.) #173; UNC; 1.538,-
 10.000 dinara 06.09.1936. (24.1) aukcija SND (X, 2008.) #222; UNC; 1.505,-

COINS
BANKNOTES
MILITARIA
www.cbm-store.com

Send us your

Want list of coins and banknotes

from Yugoslavia, Slovenia, Croatia, Bosnia and
Herzegovina, Serbia, Montenegro and Macedonia

orders.cbm.store@gmail.com

www.cbm-store.com

Kraljevska vlada u egzilu

Royal government in exile

Novčana jedinica:
1 dinar = 100 para

Monetary system:
1 dinar = 100 para

5 DINARA

Kat. br. 25

(ref: P#35A, BB#Y37)

Nije izdana

Not issued

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 115 x 55 mm; boje: zelena, siva; zaštitni elementi: papir;
tiskara: Thomas De La Rue, Haywards Heath, Sussex;

opis: kralj Petar II. Karađorđević, državni grb, potpisi, serijski broj / stado ovaca

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ 25.1	1943.	redovan serijski broj	R	-	-	-	LC
☐ 25.2	1943.	specimen	V	-	-	-	1.300,-

Poznate serije: (25.1) B; (25.2) A.

Specijaliteti: S39

Literatura: #20(84-85), #26(102), #33(100), #36(104), #39, #49(271-278), #50

10 DINARA

Kat. br. 26

(ref: P#35B, BB#Y38)

Nije izdana

Not issued

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 120 x 55 mm; boje: crvena; zaštitni elementi: papir;
tiskara: Thomas De La Rue, Haywards Heath, Sussex;

opis: kralj Petar II. Karađorđević, državni grb, potpisi, serijski broj / polje

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ 26.1	1943.	redovan serijski broj	R	-	-	-	LC
☐ 26.2	1943.	specimen	V	-	-	-	1.300,-

Poznate serije: (26.1) D; (26.2) A.

Specijaliteti: S40

Literatura: #20(85), #26(103), #33(101), #34, #36(105), #39, #49(271-278), #50

25 DINARA

Kat. br. 27

(ref: P#35C, BB#Y39)

Nije izdana

Not issued

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 125 x 55 mm; boje: plava; zaštitni elementi: papir;

tiskara: Thomas De La Rue, Haywards Heath, Sussex; opis: kralj Petar II. Karađorđević, državni grb, potpisi, serijski broj / spomenik Neznamom junaku na Avali

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
27.1	1943.	redovan serijski broj	R	-	-	-	LC
27.2	1943.	specimen, obostrani pretisak	V	-	-	-	1.300,-
27.3	1943.	specimen, pretisak na licu	R	-	-	-	LC

Poznate serije: (27.1) E; (27.2) A.

Specijaliteti: S41

Literatura: #20(85), #26(104), #33(102), #34, #36(106), #39, #49(271-278), #50

100 DINARA

Kat. br. 28

(ref: P#35D, BB#Y40)

Nije izdana

Not issued

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 155 x 65 mm; boje: zelena, žuta; zaštitni elementi: papir;

tiskara: Bradbury, Wilkinson & Co., New Malden;

opis: kralj Petar II. Karađorđević, državni grb, potpisi, serijski broj / pilana

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
28.1	1943.	redovan serijski broj	R	-	-	-	LC
28.2	1943.	specimen	V	-	-	-	1.300,-

Poznate serije: (28.2) A.

Specijaliteti: S42

Literatura: #20(85-86), #26(104), #32, #33(103), #36(107), #39, #49(271-278), #50

Numismondo
World Paper Money
Picture Catalog
www.numismondo.net

500 DINARA

Kat. br. 29

(ref: P#35E, BB#Y41)

Nije izdana

Not issued

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 165 x 65 mm; **boje:** smeđa, žuta; **zaštitni elementi:** papir;
tiskara: Bradbury, Wilkinson & Co., New Malden;
opis: kralj Petar II. Karađorđević, državni grb, potpisi, serijski broj / tvornica

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ 29.1	1943.	redovan serijski broj	R	-	-	-	LC
☐ 29.2	1943.	specimen	V	-	-	-	1.300,-

Poznate serije: (29.2) A.

Specijaliteti: S43, S44**Literatura:** #20(86), #26(104), #33(104), #36(108), #39, #49(271-278), #50

1.000 DINARA

Kat. br. 30

(ref: P#35F, BB#Y42)

Nije izdana

Not issued

© Valery Golovchenko collection

dimenzije: 175 x 65 mm; **boje:** zelena, plava, žuta; **zaštitni elementi:** papir;
tiskara: Bradbury, Wilkinson & Co., New Malden;
opis: kralj Petar II. Karađorđević, državni grb, potpisi, serijski broj / Boka Kotorska

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ 30.1	1943.	redovan serijski broj	R	-	-	-	LC
☐ 30.2	1943.	specimen	V	-	-	-	1.300,-

Poznate serije: (30.2) A.

Literatura: #20(86), #26(105), #33(105), #36(109), #39, #49(271-278), #50

Prikaz numizmatičkog materijala

Numizmatički materijal koji je ovdje katalogiziran, prikazan je u skladu s najboljim namjerama i dobrom vjerom.

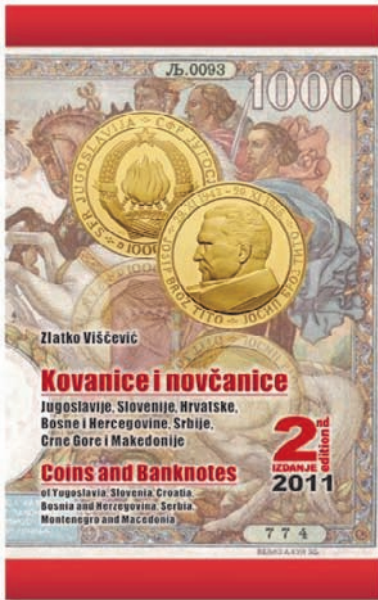
Ukoliko uočite kakvu grešku ili raspolazete s nekim podacima koji nisu prikazani, molimo da kontaktirate autora izravno na tel.: +385 91 727 5837 ili e-mail: zviscevic@gmail.com

Presentation of numismatic items

Numismatic items listed here are presented in accordance with best intentions and good faith.

If you find any kind of error in this book or you have some additional information which is not shown here, please contact the author on tel.: +385 91 727 5837 or e-mail: zviscevic@gmail.com

Kovanice i novčanice

**Jugoslavije, Slovenije, Hrvatske,
Bosne i Hercegovine, Srbije,
Crne Gore i Makedonije**

Coins and Banknotes

**of Yugoslavia, Slovenia, Croatia,
Bosnia and Herzegovina, Serbia,
Montenegro and Macedonia**

1200

stranica
pages

2459

kataloških jedinica
catalog units

40

EUR + poštarina
EUR + shipping

Order now!

PRICE: 40 EUR (52 US\$) + shipping
(Dealer's discount available for orders of 10 books or more.)

SHIPPING

a) Regular mail (printed material): all countries: **8 EUR (11 US\$)**

NOTE: There is no delivery guarantee when sending by regular mail.

b) Registered mail: all countries: **16 EUR (21 US\$)**

PAYMENT METHODS

bank transfer (EU countries), PayPal (fees may apply) Western Union (fees may apply), checks (fees may apply), international postal check, cash (via registered mail)

CONTACTS

E-mail: zviscevic@gmail.com

Telephone: +385 95 858 6377

Skype: [zlatko.viscevic](https://www.skype.com/user/zlatko.viscevic)

Kraljevina Jugoslavija

Kingdom of Yugoslavia

Novčana jedinica:
1 dinar = 100 para

Monetary system:
1 dinar = 100 para

10 DINARA

Kat. br. S24 (15)

Proba u sivim tonovima

Trial print in greyscale

opis: kao i 15, otisnuto u sivim tonovima; **izvor:** aukcija Barac-Pervan (IX, 2008.) #170.

description: like 15, printed in greyscale; **source:** Barac-Pervan auction (IX, 2008) #170.

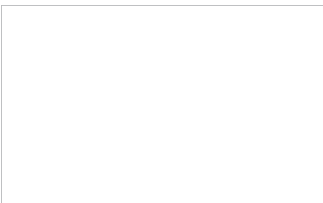
kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S24	01.12.1929.	proba u sivim tonovima	III	-	-	-	60,-

20 DINARA

Kat. br. S25

Proba neizdane novčanice

Trial print of not issued banknote

opis: proba neizdane novčanice, lice: anđeo s mačem, državni grb, nominala, naličje.

description: trial print of not issued banknote, obverse: angel with sword, state coat of arms, denomination, reverse: blank.

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S25	(1937.)	proba neizdane novčanice	R	-	-	-	1.000,-

50 DINARA

Kat. br. S26 (18)

Proba lica

Obverse trial-print

opis: lice kao i 18, naličje prazno, nulti serijski broj, perforirano; **izvor:** aukcija Barac-Pervan (IX, 2008.) #171.

description: obverse like 18, reverse blank, zero serial number, holed; **source:** Barac-Pervan auction (IX, 2008) #171.

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S26	01.12.1931.	proba lica	III	-	-	-	100,-

Kat. br. S27 (18)

Proba plavih elemenata na licu

Trial print of blue elements on obverse

opis: lice prazno, naličje kao i 18, otisnuti su samo oni elementi koji se javljaju u plavoj boji; **izvor:** lit#1(268).

description: obverse blank, reverse like 18, only those elements which appears in blue color are printed; **source:** lit#1(268).

kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S27	01.12.1931.	proba plavih elem. na licu	III	-	-	-	70,-

Kat. br. S28 (18)

Proba crvenih elemenata na licu

Trial print of red elements on obverse

opis: lice prazno, nalijeće kao i **18**, otisnuti su samo oni elementi koji se javljaju u crvenoj boji;
izvor: lit#1(268).

description: obverse blank, reverse like **18**, only those elements which appears in red color are printed; **source:** lit#1(268).

 kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S28	01.12.1931.	proba plavih elem. na licu	III	-	-	-	70,-

Kat. br. S29 (18)

Proba zelenih elemenata na licu

Trial print of green elements on obverse

opis: lice kao i **18**, nalijeće prazno, otisnuti su samo oni elementi koji se javljaju u zelenoj boji;
izvor: aukcija Barac-Pervan (V, 2007.) #123.

description: obverse like **18**, reverse blank, only those elements which appears in green color are printed; **source:** Barac-Pervan auction (V, 2007) #123.

 kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S29	01.12.1931.	proba zelenih elem. na licu	III	-	-	-	70,-

Kat. br. S30 (18)

Proba žutih elemenata na licu

Trial print of yellow elements on obverse

opis: lice prazno, nalijeće kao i **18**, otisnuti su samo oni elementi koji se javljaju u žutoj boji;
izvor: lit#1(268).

description: obverse blank, reverse like **18**, only those elements which appears in yellow color are printed; **source:** lit#1(268).

 kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S30	01.12.1931.	proba plavih elem. na licu	III	-	-	-	70,-

Kat. br. S31 (18)

Proba plavih elemenata na nalijeću

Trial print of blue elements on reverse

opis: lice prazno, nalijeće kao i **18**, otisnuti su samo oni elementi koji se javljaju u plavoj boji;
izvor: lit#1(268).

description: obverse blank, reverse like **18**, only those elements which appears in blue color are printed; **source:** lit#1(268).

 kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S31	01.12.1931.	proba plavih elem. na nalijeću	III	-	-	-	70,-

Kat. br. S32 (18)

Proba crvenih elemenata na nalijeću

Trial print of red elements on reverse

opis: lice prazno, nalijeće kao i **18**, otisnuti su samo oni elementi koji se javljaju u crvenoj boji;
izvor: lit#1(268).

description: obverse blank, reverse like **18**, only those elements which appears in red color are printed; **source:** lit#1(268).

 kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S32	01.12.1931.	proba crvenih elem. na nalijeću	III	-	-	-	70,-

Kat. br. S33 (18)

Proba žutih elemenata na nalijeću

Trial print of yellow elements on reverse

opis: lice prazno, nalijeće kao i **18**, otisnuti su samo oni elementi koji se javljaju u žutoj boji;
izvor: lit#1(268).

description: obverse blank, reverse like **18**, only those elements which appears in yellow color are printed; **source:** lit#1(268).

 kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S33	01.12.1931.	proba žutih elem. na nalijeću	III	-	-	-	70,-

500 DINARA

Kat. br. S34

Proba neizdane novčanice

Trial print of not issued banknote

opis: lice: kralj Petar II., tri djevojke koje simboliziraju Srkinju, Hrvaticu i Slovenku, nominala; **izvor:** lit#42.

description: obverse: king Petar II, three girls which presents Serb, Croatian and Slovenian girl, denomination, reverse: three girls which presents Serb, Croatian and Slovenian girl, denomination; **source:** lit#42.

✍	kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S34	1939.	proba neizdane novčanice	R	-	-	-	LC

Kat. br. S35

Proba naličja

Reverse trial print

opis: proba naličja, lice prazno, naličje kao i prethodno; **izvor:** aukcija Spink (MXXXII, 2010.) #845.

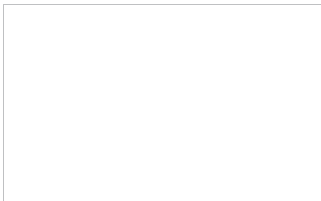
description: reverse trial print, obverse blank, reverse like previous; **source:** Spink auction (MXXXII, 2010) #845.

✍	kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S35	1939.	proba naličja	V	-	-	-	800,-

Kat. br. S36

Proba naličja, bez kontura

Reverse trial print, without outlines

opis: proba naličja, lice prazno, naličje kao i prethodno, bez kontura; **izvor:** aukcija Spink (MXXXII, 2010.) #845.

description: reverse trial print, obverse blank, reverse like previous, without outlines; **source:** Spink auction (MXXXII, 2010) #845.

✍	kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S36	1939.	proba naličja, bez kontura	V	-	-	-	800,-

Vaše mišljenje, prijedlozi, komentari...

Vaše mišljenje, prijedloge, komentare i kritike vezane uz ovaj katalog možete slobodno poslati na e-mail: zviscevic@gmail.com

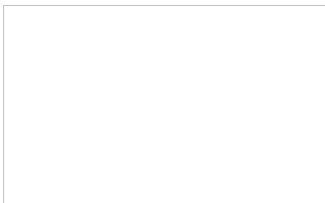
Your opinion, suggestions, comments...

Your opinion, suggestions, comments and critics about this catalog you can send freely to e-mail: zviscevic@gmail.com

Kat. br. S37

Proba naličja, samo konture

Reverse trial print, outlines only

opis: proba naličja, lice prazno, naličje kao i prethodno, samo konture; **izvor:** aukcija Spink (MXXXII, 2010.) #845.

description: reverse trial print, obverse blank, reverse like previous, outlines only; **source:** Spink auction (MXXXII, 2010) #845.

	kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S37	1939.	proba naličja, samo konture	V	-	-	-	800,-

1.000 DINARA**Kat. br. S38 (22)**

Proba

Trial print

opis: slično kao i 22, bez serijskog broja i potpisa, datum: 01.12.1929.; **izvor:** aukcija Spink (MXXXII, 2010.) #844.

description: similar to 22, without serial numbers and signatures, date: 01.12.1929; **source:** Spink auction (MXXXII, 2010) #844.

	kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐	S38	01.12.1929.	proba	V	-	-	-	1.800,-

COINS
BANKNOTES
MILITARIA
www.cbm-store.com

We sell, buy and trade

World banknotes

orders.cbm.store@gmail.com

www.cbm-store.com

Kraljevska vlada u egzilu

Royal government in exile

Novčana jedinica:
1 dinar = 100 para

Monetary system:
1 dinar = 100 para

5 DINARA

Kat. br. S39 (25)

Proba lica

Obverse trial print

opis: lice kao i 25, naličje prazno, bez serijskog broja; **izvor:** lit#32.

description: obverse like 25, reverse blank, without serial number; **source:** lit#32.

 kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S39	1943.	proba lica	V	-	-	-	300,-

10 DINARA

Kat. br. S40 (26)

Proba lica

Obverse trial print

opis: lice kao i 26, naličje prazno, bez serijskog broja; **izvor:** lit#32.

description: obverse like 26, reverse blank, without serial number; **source:** lit#32.

 kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S40	1943.	proba lica	V	-	-	-	300,-

25 DINARA

Kat. br. S41 (27)

Proba naličja

Reverse trial print

opis: lice prazno, naličje kao i 27; **izvor:** lit#32.

description: obverse blank, reverse like 27; **source:** lit#32.

 kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S41	1943.	proba naličja	V	-	-	-	300,-

100 DINARA

Kat. br. S42 (28)

Proba lica u sivim tonovima

Obverse trial print in grayscale

opis: lice kao i 28, naličje prazno, otisnuto u sivim tonovima; **izvor:** eBay (2008.) #160237027802.

description: obverse same like 28, reverse blank, printed in grayscale; **source:** eBay (2008.) #160237027802.

 kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S42	1943.	proba lica u sivim tonovima	V	-	-	-	500,-

500 DINARA

Kat. br. S43 (29)

Proba lica u sivim tonovima

Obverse trial print in grayscale

opis: lice kao i 29, naličje prazno, otisnuto u sivim tonovima; **izvor:** Bowers and Merena auction (CLII, 2009.) #5798.

description: obverse same like 29, reverse blank, printed in grayscale; **source:** Bowers and Merena auction (CLII, 2009.) #5798.

 kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S43	1943.	proba lica u sivim tonovima	V	-	-	-	500,-

Kat. br. S44 (29)

Proba naličja u sivim tonovima

Reverse trial print in grayscale

opis: lice prazno, naličje kao i 29, otisnuto u sivim tonovima; **izvor:** Bowers and Merena auction (CLII, 2009.) #5798.

description: obverse blank, reverse like 29, printed in grayscale; **source:** Bowers and Merena auction (CLII, 2009.) #5798.

 kat.br.	datum:	napomena:	st.r.	F	VF	XF	UNC
☐ S44	1943.	proba naličja u sivim ton.	V	-	-	-	500,-

COINS
BANKNOTES
MILITARIA
www.cbm-store.com

Send us your

Want list of coins and banknotes

from Yugoslavia, Slovenia, Croatia, Bosnia and
Herzegovina, Serbia, Montenegro and Macedonia

orders.cbm.store@gmail.com
www.cbm-store.com

Izvori

Literatura

1. Barac, Borna, **Papirni novac bivše Jugoslavije i zemalja na području bivše Jugoslavije / Paper Money of ex-Yugoslavia and the States of Former Yugoslavia**, Obol naklada, 1. izdanje, Zagreb, 2002.
2. Arsić, Miomir, **Greške na papirnim novčanicama Jugoslavije (1944-2001) / Errors on Yugoslavian Banknotes (1944-2001)**, dinar, br. 17, SND, Beograd, 2001.
3. Bačić Fratrić, Ante, **Osvrt na novu novčanicu od 5000 dinara / Review of New 5000 Dinara Banknote**, Obol, br. 38, HND, Zagreb, 1986.
4. Brozović, Dalibor, **Nepoznata novčanica iz serije "Jugolira" / Unknown Banknote from Yugoslavian-Lira Series**, Obol, br. 28-29, HND, Zagreb, 1976.
5. Cuhaj, George S., **Standard Catalog of World Paper Money - General Issues - 1368-1960**, Krause Publications, 12. izdanje, Iola, 2008.
6. Cuhaj, George S., **Standard Catalog of World Paper Money - Modern Issues - 1961-Present**, Krause Publications, 15. izdanje, Iola, 2008.
7. Čop, Vitomir, **Originali in ponaredki iz iste tiskarne / Original Banknotes and Counterfeits from the Same Printing House**, Numizmatični vestnik, br. 36, NDS, Ljubljana, 2010.
8. Dobrinić, Julijan, **Riječka numizmatika / Numismatics of Rijeka**, Muzej Grada Rijeke, 1. izdanje, Rijeka, 2005.
9. Đurišić, Milorad, **Numerička zaštita od falsifikovanja novčanica Srbije i Jugoslavije / Numerical Counterfeiting Protection on Serbian and Yugoslavian Banknotes**, dinar, br. 3, SND, Beograd, 1996.
10. Đurišić, Milorad, **Papirni novac Jugoslavije 1944. (3) / Paper Money of Yugoslavia 1944 (3)**, dinar, br. 3, SND, Beograd, 1996.
11. Geiger, Vladimir, **Ikonografija i dizajn novčanica (od dinara SHS do hrvatskog dinara) / Iconography and Design of Banknotes (from SHS Dinar until Croatian Dinar)**, Obol, br. 44, HND, Zagreb, 1992.
12. Geiger, Vladimir, **Naši likovni umjetnici, autori jugoslavenskih novčanica međuratnog razdoblja (1918-1941) / Our Artists, Designers of Yugoslavian Banknotes (1918-1941)**, Numizmatičke vijesti, br. 38, HND, Zagreb, 1984.
13. Hadži-Pešić, Jovan, **Novac Jugoslavije 1944-1992 / Money of Yugoslavia 1944-1992**, Narodna banka Jugoslavije, 1. izdanje, Beograd, 1995.
14. Hadži-Pešić, Jovan, **Novac Kraljevine Jugoslavije 1918-1941 / Money of Kingdom of Yugoslavia 1918-1941**, Narodna banka Jugoslavije, 1. izdanje, Beograd, 1995.
15. Hadži-Pešić, Jovan, **Novac Savezne Republike Jugoslavije 1992-1996 / Money of Federal Republic of Yugoslavia 1992-1996**, Narodna banka Jugoslavije, 1. izdanje, Beograd, 1999.
16. Horkić, Dragutin, **Zaklela se zemlja raju... / The Earth Promised to the Heaven...**, Obol, br. 39, HND, Zagreb, 1987.
17. Ilić, Zoran, **Nepoznate novčanice iz 1953. godine / Unknown Banknotes from 1953**, dinar, br. 8, SND, Beograd, 1998.
18. Ilić, Zoran, **Retke novčanice novijeg perioda / Rare Banknotes from Recent Era**, dinar, br. 7, SND, Beograd, 1997.
19. Jelinčić, Zmago, **Dinarsko-kronska serija / Dinar-Crown Series**, vlastita naklada, 1. izdanje, Ljubljana, 1997.
20. Jelinčić, Zmago, **Katalog novčanica jugoslovenskih zemalja - 1. dio - redovna izdanja / Catalog of Banknotes of Yugoslavian Lands - Part 1 - Regular Issues**, vlastita naklada, 1. izdanje, Ljubljana, 1988.
21. Mihailović, Vojislav, **Jedan specijalitet novčanice iz 1944. godine / Special Banknote from 1944**, Numizmatičar, br. 18/19, SND, Beograd, 1996.
22. Mihailović, Vojislav, **Specijalitet novčanice od 100 dinara (400 kruna) iz 1919. godine / Special Banknote of 100 Dinara (400 Kruna) from 1919**, Numizmatičar, br. 18/19, SND, Beograd, 1996.
23. Nikolić, Dragan, **Prva Jugoslovenska novčanica sa hologramom / First Yugoslavian Banknote with Hologram**, dinar, br. 17, SND, Beograd, 2001.
24. Nikolić, Dragan, **Novi dinar / New Dinar**, dinar, br. 16, SND, Beograd, 2001.
25. Pick, Albert, **Standard Catalog of World Paper Money - Specialized Issues - 1961-Present**, Krause Publications, 7. izdanje, Iola, 1995.
26. Potočnik, Andrej i Štibilar, Stanislav, **Denar na Slovenskem / Money in Slovenia**, Masta trade, 2. izdanje, Ljubljana, 2008.
27. Pukanić, Slobodan, **Novac na području bivše SFR Jugoslavije / Banknotes on the Territory of ex-Yugoslavia**, Obol, br. 45, HND, Zagreb, 1993.
28. redakcija "dinara", **Novčanica od 100 dinara iz 1990. godine / 100 dinara Banknote Dated 1990**, dinar, br. 12, SND, Beograd, 1999.

29. redakcija "dinara", **Posljednja jugoslovenska novčanica / Last Yugoslavian Banknote**, dinar, br. 21, SND, Beograd, 2003.
30. redakcija "dinara", **Predlog o povlačenju novčanice sa Titovim likom / Proposal for Withdrawing of Banknote with Tito's Portrait**, dinar, br. 20, SND, Beograd, 2003.
31. redakcija "dinara", **Rudari na našim novčanicama / Miners on Our Banknotes**, dinar, br. 20, SND, Beograd, 2003.
32. redakcija "dinara", **Specijaliteti naše notafilije - kolekcija Zmago pl. Jelinčić / Special Issues in our Notaphily - Collection of Zmago pl. Jelinčić**, dinar, br. 26, SND, Beograd, 2006.
33. Stojanović, Željko, **Novčanice narodne banke 1884-2004 / Banknotes of National Bank 1884-2004**, Jugoslovenski pregled, 1. izdanje, Beograd, 2004.
34. Stojanović, Željko, **Novi Pik iznenadio sakupljače papirnog novca / New "Pick" Surprised Banknotes Collectors**, dinar, br. 7, SND, Beograd, 1997.
35. Stojanović, Željko, **Papirni novac Jugoslavije 1929-1994 / Paper Money of Yugoslavia 1929-1994**, Narodna banka Jugoslavije, 1. izdanje, Beograd, 1994.
36. Stojanović, Željko, **Nacionalni katalog novčanica Srbije i Jugoslavije / National Catalog of Banknotes of Serbia and Yugoslavia**, Sanimex, 1. izdanje, Beograd, 2007.
37. Stojanović, Željko, **Velika umetnička dela na malom formatu i u velikom tiražu / Great Works of Art in Small Size and Large Quantity**, dinar, br. 3, SND, Beograd, 1996.
38. Sulejmanagić, Amer, **Povijest jedne novčanice / History of One Banknote**, Obol, br. 56, HND, Zagreb, 2004.
39. Sulejmanagić, Amer, **Neke od rijetkih novčanica bivše zajedničke države / Some of Rare Banknotes from ex Common State (Yugoslavia)**, www.antikviteti.net
40. Šarunac, Bogdan, **Ikonoografija novčanice Kraljevine Jugoslavije od 100 dinara iz 1934. godine / Iconography of Kingdom of Yugoslavia 100 Dinar Banknote Dated 1934**, dinar, br. 26, SND, Beograd, 2006.
41. Škrabo, Ivan, **Novčanica Kraljevine Jugoslavije od 10.000 dinara 6.9.1936. / Banknote of Kingdom of Yugoslavia of 10.000 Dinar Dated 6.9.1936**, dinar, br. 27, SND, Beograd, 2006.
42. Škrabo, Ivan, **Novčanica od 500 dinara 1939. bez pretiska / 500 Dinar Banknote Dated 1939 Without Overprint**, dinar, br. 29, SND, Beograd, 2007.
43. Škrabo, Ivan, **Novčanice FNRJ 1949/51. - probe ili nešto drugo? / Banknotes of Yugoslavia 1949/51 - Trial-Prints or Something Else?**, dinar, br. 24, SND, Beograd, 2005.
44. Škrabo, Ivan, **Novije spoznaje o pojavnosti neizdanih papirnih novčanica FNR Jugoslavije / New Informations about Appearance of Unissued Banknotes of FPR Yugoslavia**, Numizmatičke vijesti, br. 62, HND, Zagreb, 2009.
45. Škrabo, Ivan, **Zagonetni kratkotrajni opticaj novčanice Narodne banke Kraljevine Jugoslavije od 100 dinara 15.7.1934. / Mysterious Short-Lasted Circulation of 100 Dinar Banknote dated 15.7.1934**, dinar, br. 26, SND, Beograd, 2006.
46. Šustek, Zbyšek, **Grafička kompozicija novčanica Federativne Demokratske Jugoslavije iz 1944. godine / Graphic Composition of Banknotes of Yugoslavian Banknotes dated 1944**, dinar, br. 22, SND, Beograd, 2004.
47. Šustek, Zbyšek, **Jugoslovenske rezervne novčanice od 20 i 10.000 dinara iz 1936. godine / Yugoslavian Reserve Banknotes of 20 and 10.000 Dinar Dated 1936**, dinar, br. 29, SND, Beograd, 2007.
48. Trbojević, Vjekoslav, **Neke varijante na novčanicama SR Jugoslavije / Some Varieties on Banknotes of FR of Yugoslavia**, dinar, br. 25, SND, Beograd, 2005.
49. Ugrčić, Miodrag, **Novac u Jugoslaviji za vreme Drugog svjetskog rata / Money in Yugoslavia During World War II**, Jugoslovenski pregled, 1. izdanje, Beograd, 2000.
50. Zlatković, B., **Novčanice emigrantske vlade kralja Petra II štampane za vrijeme II. svjetskog rata u Engleskoj / Banknotes of Government in Exile (of King Petar II) Printed in England During WWII**, Numizmatičke vijesti, br. 31, HND, Zagreb, 1973.

Internet stranice

1. **Antikviteti** (www.antikviteti.net)
2. **Banknote Collection** (www.banknote.ws)
3. **Banknotesworld** (www.banknotesworld.com)
4. **eBay** (www.ebay.com)
5. **Ron Wise World Paper Money** (www.banknoteworld.com)
6. **Serbia Money** (www.serbia-money.ru)

Web pages

Aukcije

Auctions

1. **Aurea** (www.aurea.cz) - aukcija Aurea
2. **Barac-Pervan** (www.barper.com) - aukcija Barac-Pervan
3. **Bowers and Merena** (www.bowersandmerena.com) - aukcija Bowers and Merena
4. **Maison Palombo** (www.maison-palombo.com) - aukcija Maison Palombo
5. **Srpski filatelistički klub** (www.auction-sfk.com) - aukcija SFK
6. **Srpsko numizmatičko društvo** (www.snd.org.rs) - aukcija SND
7. **Spink** (www.spink.com) - aukcija Spink

A detailed, high-resolution halftone portrait of a woman, likely a historical figure, used as the background for the advertisement. She has dark, wavy hair and is wearing a dark, high-collared dress with a decorative white bow and floral accents at the neck. The background behind her features ornate, repeating patterns.

Banknotes

www.cbm-store.com

Book Review

Coins and Banknotes of Yugoslavia, Slovenia, Croatia, Bosnia and Herzegovina, Serbia, Montenegro and Macedonia

Zlatko Višćević, 1173 pages, soft cover, 192 x 120 mm,
black and white illustrations, Croatian and English,
ISBN 978-953-56890-0-3.

www.hrvatskanumizmatika.net

Reviewed by Owen W. Linzmayer 7962

As author Zlatko Višćević mentions in the introduction to his impressive new catalogue, collecting banknotes from the area of the former Yugoslavia can be quite challenging due to the large number of notes issued over the years. Compounding the problem is the Serbo-Croatian text on these notes and the complicated history of the region, both of which may be unfamiliar to many collectors. This new catalogue does not attempt to explain the tumultuous politics of the past three centuries, but is an invaluable addition to the reference library of anyone who specializes in collecting notes from this part of the world.

The first edition of this catalogue was published in 2007. The second edition covers regular and commemorative notes issued in the intervening years, goes into greater depth in the descriptions, and now also includes special, fantasy and private issues. In short, if you already own the first edition and like it, you'll definitely want to buy the much-improved and expanded second edition.

Coins and Banknotes' title spells out exactly what's inside. The first half of the book is devoted to coins, the second half to notes, with chapters for the seven countries in each section. Within the chapters, the coins and notes are listed chronologically by denomination, which makes it easy to locate a particular piece and track changes over time, but at the expense of presenting complete families with common or complementary designs.

Each note type listing contains the denomination, catalogue number, cross-references to Pick numbers and other specialized catalogues, reduced-size illustrations of the front and back, description of design elements and security features, and finally a list of varieties, with checkboxes for tracking your collection. Each variety is assigned a six-level rarity rating, and has values in Euros for up to four levels of condition. Some notes also have auction results at the bottom of the page, though the values and results do not always agree. Occasionally there are inset illustrations of details which determine varieties. These are useful in most cases, but sometimes the differences are not obvious due to the small size or lack of colour in their reproduction.

Specialized collectors will appreciate the comprehensive lists of prefixes, as well as the inclusion of specimen and replacement notes in the variety tables, not to mention the assortment of “irregular issues” (colour trials, partial proofs, etc.) and private/fantasy notes covered separately. While there is not much

explanatory text regarding these issues, anyone interested in pursuing further research can consult the bibliography of source books and web sites at the end of each chapter.

The longer passages of prose in the catalogue are presented in both Croatian and English, but the descriptions of the notes and their varieties are in Croatian only, which is a little frustrating if you care about such details and do not want to rely upon Google Translate. Fortunately the English text everywhere else in the book is good enough that it is easy to overlook the minor typos and understand the gist of the intended meaning.

One complaint I have about the catalogue is its size. This is a bulky, compact tome measuring a whopping 55 millimeters thick, and heavy enough to break a toe if dropped on a foot. I would have preferred the coin and banknote sections split into two separate volumes, both printed in a larger format. As it is, the small black and white illustrations don't do justice to the beauty of the notes, and the tiny text is hard to read if your eyesight is not perfect.

With this second edition, Zlatko Višćević has created a solid reference for collectors of notes of Yugoslavia and its constituent republics from 1849 to 2011. *Coins and Banknotes* delivers a dense helping of numismatic information at price that can't be beaten.

Owen W. Linzmayer is the San Francisco-based publisher of The Banknote Book, a new catalogue of world notes, and BanknoteNews.com, a web site with breaking news about international paper and polymer money.

Published in
"IBNS Journal" magazine

Zlatko Viscevic: Katalog der Münzen und Banknoten Jugoslawiens, Sloweniens, Kroatiens, Bosnien und Herzegowinas, Serbiens, Montenegros und Mazedoniens

1204 Seiten, durchgängig bebildert, kroatisch und englisch, Format 19 cm x 12 cm, 2. Auflage Rijeka 2011. Preis: 40,- Euro. ISBN: 978-953-56890-68-5

Der Autor ist als Fachmann für Münzen des ehemaligen Jugoslawiens bekannt und legt nun einen sehr umfangreichen, kompakten Katalog mit immerhin 1204 Seiten vor, der in 2. Auflage erschien und den 2007 ausgegebenen Katalog weit übertrifft. Dieses kompakte Buch bietet sehr viel an Informationen, sowohl zu Münzen als auch zu Geldscheinen auf wenig Platz, was durch sehr gute Anordnung des Textes und der schwarz-weißen Bilder, aber zuletzt der Schriftgröße geht. Die Bilder sind meist sehr gut, da dies oft keine reinen Fotografien, sondern bearbeitete Zeichnungen sind. Die Übersichtlichkeit reicht bis zum Einband, denn die entsprechenden Seiten eines Gebiets weisen gleiche dunkle, 2 cm breite Streifen auf. Beschrieben ist alles zweisprachig kroatisch und englisch, wobei im Katalogteil das Englische durch die Abkürzungen dominiert, denn diese sind bei den Erhaltungsgraden mit den üblichen englischen Symbolen versehen. Bei den Münzen sind, wie zu erwarten, alle technischen

Parameter aufgeführt, es gibt aber auch Hinweise auf die Gestalter und die Umlaufzeiten, was gerade bei den bewegten politischen Entwicklungen Jugoslawiens und der Folgestaaten ganz sicher von Interesse ist. Preise sind in sinnvollen Erhaltungsgraden angegeben, bei den ganz modernen Münzen finden wir hier nur Notierungen in UNC., bei den älteren Münzen entsprechende Angaben nach tatsächlich beschaffbarer Qualität. Die Preise sind in Euro angegeben. Was sicher nicht auf ungeteiltes Einverständnis stößt, ist die Aufnahme privater „Machwerke“, „Proben“ und spekulative Ausgaben („Fantasy Editions“), die nicht nur registriert, sondern auch bewertet worden sind.

Die Geldscheine sind hinreichend gut abgebildet, dazu sind Beispiele für Seriennummern angegeben und die Serienbuchstaben für einige Gebiete sind aufgelistet. Für Sammler mit Freude an Details gibt es Varianten und entsprechende Abbildungen (vergrößerte Bildausschnitte), wie bei den 50-Dinar-Scheinen Jugoslawiens auf Seite 930, um nur ein Beispiel zu nennen. Auch bei den Geldscheinen gibt es neben den ganz normalen Banknotenausgaben Besonderheiten, wie einseitige Scheine, die hier kaum einer gesehen hat und im Katalog nur für wenige Euro registriert sind. Bei Geldscheinen, wo der Markt bedeutend kleiner ist, kann dieser Katalog sehr gute Dienste leisten, auch was Preise angeht. Gerade bei den vielen Infla-

tionsausgaben gibt es wahre Raritäten, die Spe-
zialsammler schon lange suchen und entspre-
chend hoch bezahlen. Bei den sogenannten lo-
kalen Ausgaben der Republik Bosnien und
Herzegowina werden mehrere Erhaltungsgrade
angegeben. Der Katalog ist eben von Samm-
lern für Sammler verfaßt. Alles in allem kann
dieses Buch Händlern und Sammlern nur
empfohlen werden. Man kann es direkt vom
Autor beziehen und zwar über
zviscevic@gmail.com oder telefonisch, unter
00385 91 727 5837. Zu dem Preis kommen
noch die Versandkosten. *W. J. Mehlhausen*

Published in
"Münzen & Sammeln" magazine